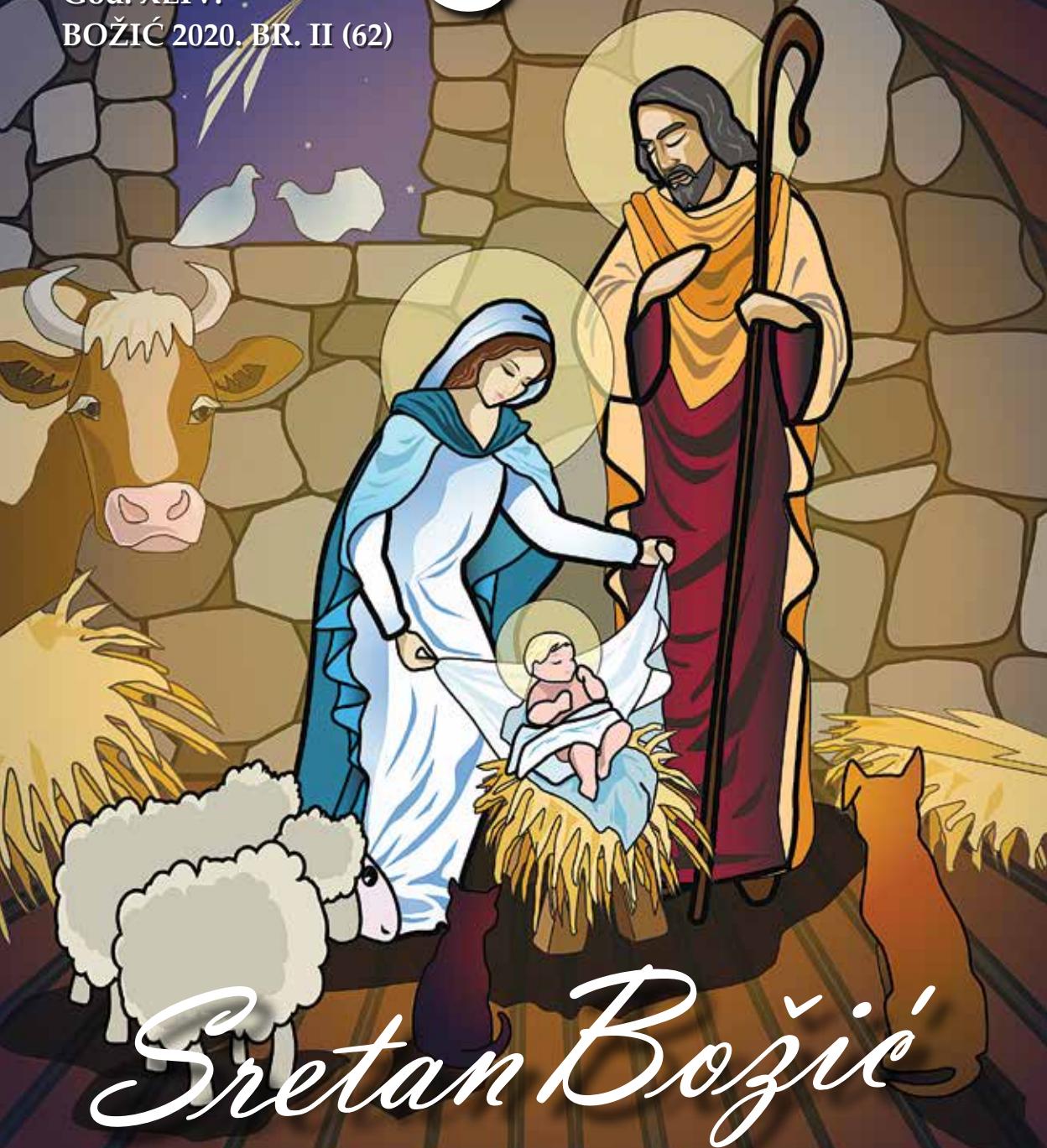

Miljevci

God. XLIV.

BOŽIĆ 2020. BR. II (62)

Sretan Božić!

Svete mise za božićne blagdane

4. nedjelja došašća 20. 12.

Drinovci u 9.30,
Širitovci u 11 sati.

Četvrtak 24. 12. Badnjak

Božićna isповijed
u obje crkve u 15.30
Ponočka u Širitovcima
u 24 sata.

Petak 25. 12. Božić

Drinovci u 11 sati.

Subota 26. 12. Sveti Stjepan

Širitovci u 11 sati.

Nedjelja po Božiću, 27. 12. Sv. Obitelj, sv. Ivan

Širitovci u 9.30,
Drinovci u 11 sati.

Četvrtak 31. 12. Stara godina, Silvestar

Drinovci u 18 sati,
misa zahvalnica

Petak 1. 1. 2021. Marija Bogorodica, Nova godina

Drinovci u 11 sati.

2. nedjelja po Božiću 3. 1.

Drinovci u 9.30,
Širitovci u 11 sati.

Srijeda 6. 1. Bogojavljenje – Sv. Tri kralja

Širitovci u 9.30,
Drinovci u 11 sati.
Blagoslov vode.

Nedjelja 10. 1. Krštenje Gospodinovo

Širitovci u 9.30,
Drinovci u 11 sati.

Ponedjeljak 11. 1.

prvi dan trodnevnice
u čast Imena Isusova
Drinovci u 18 sati

Utorak 12. 1.

drugi dan trodnevnice
u čast Imena Isusova
Drinovci u 18 sati

Srijeda 13. 1.

treći dan trodnevnice
u čast Imena Isusova
Drinovci u 18 sati

Četvrtak 14. 1.

Presveto Ime Isusovo
Procesija i misa u 11 sati.
Popodnevna misa u 17
sati.

Nedjeljne i blagdanske mise od Imena Isusova do Uskrsa

2. nedjelja kroz godinu 17. 1.

Širitovci u 9.30,
Drinovci u 11 sati.

3. nedjelja kroz godinu 24. 1.

Drinovci u 9.30, Širitovci u
11 sati.

4. nedjelja kroz godinu 31. 1.

Širitovci u 9.30,
Drinovci u 11 sati.

5. nedjelja kroz godinu 7. 2.

Drinovci u 9.30,
Širitovci u 11 sati.

6. nedjelja kroz godinu 14. 2.

Širitovci u 9.30,
Drinovci u 11 sati.

Čista srijeda 17. 2. post i nemrs

Drinovci u 18 sati.

1. korizmena nedjelja 21. 2.

Širitovci u 9.30, Drinovci u
11 sati.

2. korizmena nedjelja 28. 2.

Drinovci u 9.30, Širitovci u
11 sati.

4. korizmena nedjelja 14. 3.

Drinovci u 9.30,
Širitovci u 11 sati.

Petak 19. 3. Sv. Josip

Drinovci u 18 sati.

5. korizmena nedjelja 21. 3.

Širitovci u 9.30,
Drinovci u 11 sati.

Srijeda 25. 3. Blagovijest

Drinovci u 18 sati.

Nedjelja Muke 28. 3. Cvjetnica

Drinovci:
blagoslov maslinovih
grančica u 10.45
procesija i misa u 11 sati

Veliki četvrtak 1. 4.

Drinovci u 18 sati.
Gospin plač.

Veliki petak 2. 4. post i nemrs

Drinovci u 18 sati.

Velika subota 3. 4.

Širitovci u 19,
Drinovci u 21 sat.
Blagoslov jela.

Nedjelja 4. 4. Uskrs

Drinovci u 11 sati.

Uskrsni ponedjeljak 5. 4.

Širitovci u 11 sati.

Miljevci

LIST ŽUPE MILJEVCI

GOD. XLIV.

BOŽIĆ 2020.

br. II (62)

ŽUPNIKOVA UVODNA RIJEČ

Izaberimo prave vrednote!

Poštovani dragi Miljevčani, pa gdje god bili, ne znam kakva će situacija biti u trenutku kada ovaj 62. broj župnog lista „Miljevci“ izađe iz tiska. Uvodnik pišem 26. listopada. Nastupilo je vrijeme neizvjesnosti, okolnosti se mijenjaju iz sata u sat.

Pandemija koronavirusa uzima sve više maha, sve je više ljudi zaraženo.

Cjelokupno čovječanstvo se nalazi u trenutku velike krize. Kriza je kao trpljenje u kojem se radaju neočekivana pitanja, potrebe i hitnosti koje vode k novom odabiru i iz kojih proizlazi novi identitet. Slikovito promatrana, kriza je poput raskrižja na cesti. Ona od čovjeka traži da se odluči za ono što je bitno, da načini izbor vrednota. Istim da je kriza za nas vjernike i vrijeme milosti, vrijeme rasta i vrijeme dozrijevanja.

Poteškoće u nama čine da zrijemo i zauzimamo stavove. Potrebno je stoga svladati strah koji nas paralizira da ostanemo u onome što je sigurno, provjereno, strah koji nas vezuje uz naše male ili velike sigurnosti uz koje se osjećamo tako udobno.

Ovo vrijeme epidemije bolesti COVID-19 iskoristimo kao priliku proživjeti i razmatrati o krhkosti, žrtvi, solidarnosti, međusobnom uvažavanju koje nije ugaslo, blizini i udaljenosti, obiteljskom zajedništvu, prijateljstvu i ljubavi.

Mi smo ljudi bića čežnje. Svi mi za nečim čeznemo. Čeznemo za srećom. Sve se naše čežnje slijevaju u jednu – čežnju za Bogom. Čežnja za Bogom upisana je u čovjekovo srce jer je od Boga i za Boga stvoren.

Božić je blagdan s kojim možemo poistovjetiti svoje duboke čežnje. Naše ovogodišnje slavljenje Božića prožeto je nemirima pandemije u kojoj živimo. Emanuel, s nama Bog, daje nam snage da pobijedimo svijet, On je naša pokretačka snaga koja nas čini sposobnima da pobijedimo sva životna iskušenja.

Svaki čovjek ima u sebi svjetlo koje mu daje Riječ kad ga stavlja u postojanje, ono mu svijetli željom za istinom i ljubavlju, njime razlučuje dobro od zla. Zahvaljujući njojmu, čovjek može prepoznati izvor i puninu svjetla. Svjedoci smo da Svjetlo istinsko gori u srcima mnogih ljudi, ne samo kršćana nego i svih onih koji traže istinu i ljubav, pravdu i mir. Božić je upravo blagdan svih tih vrednota i po tome postaje simbolom svakoga čovjeka koji želi graditi bolji svijet.

U ovom duhu želim svima vama
čestit Božić i sretnu Novu 2021. godinu!

Vaš župnik je Ivan Vidović

Jaslice u Grecciu

U duhovnosti svetog Franje prepoznatljiva su tri osobita elementa koja ju (uz mnoge druge) uvelike karakteriziraju. Ona su odraz Svećeve usmjerenosti na Krista pod vodom ova tri događaja iz njegova zemaljskog života: rođenje (Krist u Betlehemu), posljednja večera (Krist u Euharistiji) i smrt (Krist na Križu). U prvome je riječ o duhovnosti Krista kao čovjeka, u liku malenog djeteta, nama bliskog, koji se kao takav učinio pristupačnim čovjeku. U drugome Franjo promatra poniznog Krista koji se predaje nama za hranu (pod prilikama kruha i vina) u sve dane, do

svršetka svijeta, trajno prisutni „s nama Bog“. U trećemu je naglasak na Ocu poslušnom Kristu koji se žrtvuje bez pridržaja, dajući život i očitujući (ostvarujući) tako najveću ljubav prema nama.

Premda događaj Kristova uskrnsnuća i jest i uvijek ostaje temeljem vjere, dakle najvažnijim događajem za kršćane, sv. Franjo je primijetio kako je zapostavljena pobožnost prema „malenom“ Kristu, onom u betlehemskim jaslicama, kako nedostaje dostoјno slavlje (živo i slikovito) njegova rođenja, dolaska među nas, sa svom porukom za nas što je u sebi nosi.

Onaj koji je htio biti u svemu

sličan Kristu gorio je od želje da iznova zapali, kako u svome tako i u srcima svih ljudi, ljubav prema Kristu koji je postao čovjekom, koji je došao i živio među nama, nama u svemu jednak osim u grijehu. Nešto manje od tri godine prije svoje smrti Franjo organizira sv. misu uz jaslice, ne prvi puta u povijesti, ali zasigurno najpoznatije u povijesti, što je dalo veći povod toj pobožnosti (praksi) sve do današnjih dana. Taj je događaj ovjekovječio veliki Giotto u trinestoj fresci najpoznatijeg ciklusa asiške bazilike. Tekst kojim se, uz ostale, služio nalazimo u životopisu Legenda maior (X, 7):

„Dogodilo se tri godine prije njegove smrti. Da bi što je moguće svečanije proslavio uspomenu rođenja Djeteta Isusa kod gradine Greccio i razbudio pobožnost, od vrhovnog je svećenika zamolio i dobio dopuštenje da se to ne bi shvatilo kao neka novotarija. Dao je napraviti jasle, donijeti slame, dovesti vola i magarca. Pozvana su braća, zgrnuo se narod, šuma je odjekivala klicanjem. Ta je sveta noć po mnogobrojnim zubljama, po glasnim i gromkim pjesmama i sjaju postala vrlo svečana. Čovjek je Božji, obuzet pobožnošću, stajao pred jaslama. Bio je oblichen suzama i is-

punjen radošću. Ispred jasala slavila se svečana misa, a Kristov đakon Franjo pjevao je evanđelje. Nakon toga je nazočnom puku propovijedao o rođenju siromašnoga Kralja. Kad ga je htio nazvati imenom, zbog nježne ga je ljubavi nazvao Betlehemskim Djetešćem. Neki je vitez, gospodin Ivan iz Greccia, čovjek krepostan i istinoljubiv, napustivši iz ljubavi prema Kristu vojsku, s čovjekom Božnjim bio tijesno povezan. Taj je tvrdio da je u onim jaslama vidio vrlo lijepo djetešće kako spava. Činilo mu se kao da ga je blaženi otac Franjo objema

rukama zagrlio i htio probuditi.“

Dok pisani izvori smještaju događaj u štalicu (zapravo šipilju), smještenu u šumovitim brdima mjeseta Greccio, na slici (fresci) je prikazana lijepa i ukrašena crkva za vrijeme liturgijskog slavlja – svete mise. Unutar crkve s desne strane vidimo svećenika i klerike koji pjevaju (izuzev dvojice koji su među pukom), odjevene u svečano ruho, s lijeve strane također raskošno odjevene muškarce koji sudjeluju u liturgiji prateći što se događa, te iza ikonostasa žene (smještene тамо prema običaju onoga vremena).

Iako nam tekst životopisa govori da je sv. Franjo propovijedao na toj misi (ponočki), na slici vidimo jedan drugi događaj. Propovjedaonica je prazna, a Franjo se podno oltara u klečećem položaju nadvija nad Djetešće iz jaslica, te ga nježno uzima u ruke. Svetac je sav, i pogledom i položajem tijela i raspoloženjem duše, uronjen u misterij pred sobom. Upravo je taj trenutak i prikazan: viđenje gospodina Ivana iz Greccia za vrijeme mise kako Franjo grli i uzima iz jaslica Djetešće dok spava. Kasnije tumačenje dovodi to u vezu s Franjinom željom da, u duhovnom smislu, probudi Isusa u srcima mnogih u kojima je zaspao.

Bernardin Plantek
/Brat Franjo, 6/2013/

IZAIJA I VRIJEME DOŠAŠĆA

Spravom možemo reći da je liturgijski gledano Izaija prorok došašća. Ovdje su samo neki od njegovih tekstova koji nam donose razmišljanja o iščekivanju i dolasku Gospodina Isusa.

Iz 2,1-5

Pred mnoštvom idola (usp. Iz 2,8) redci 2,2-5 pokazuju jedinstvo: sveto brdo, sveti grad, Hram u gradu, Jahve u Hramu. Taj tekst navješta djelovanje jedinog učitelja koji uči svojim putovima (2,3) i okreće se svjetlu u kojem se može hodati (2,5). Nasuprot nepravdama (usp. Iz 3,12-15) sam Jahve svojom riječi i odlukom postaje sudac i pedagog za Izraelce i ostale narode (2,4). Juhvina prisutnost teži uspostavi mira koji se suprostavlja kosa. Kaos uzrokuju idoli, politika, legalna korupcija, ekonomija. Izaija stoga predlaže mir kao dobro u kojem se očituju sva ostala ljudska dobra i koje ne može postojati bez temeljnog reda u svim sferama života. Konačna nakana prisutnosti riječi Božje među ljudima jest dolaznje do mira. Pojam mira veže se uz brdo, a ne Hram, i uz riječ koja s brda dolazi. Izaija se tako obraća slušateljima koji nisu Izraelci jer je jedinstvo ljudi veća vrijednost od delimitacije kultnog mjesta.

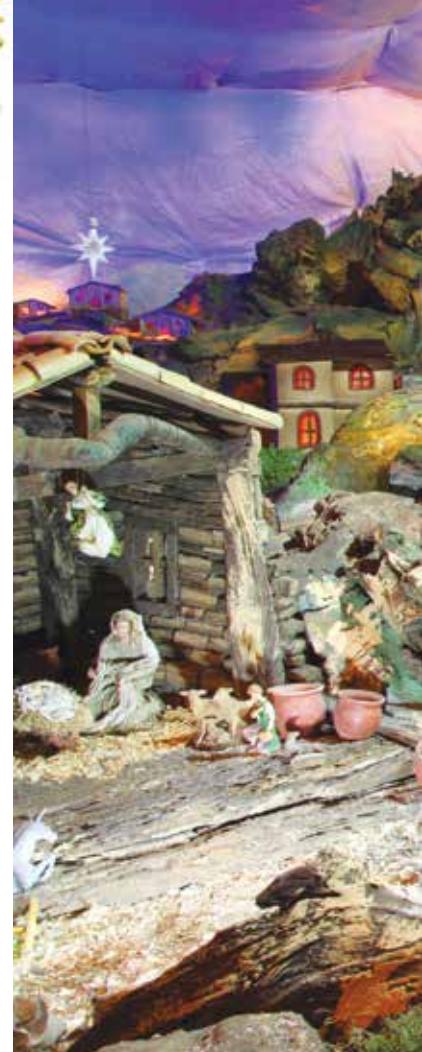
Iz 7,10-14

„Zato, sam će vam Gospodin dati znak: Evo, začet će djevica i roditi sina, i nadjenut će mu ime Emanuel!“ (Iz 7,14). Noseći je element ovo-

ga znaka simbolično ime djeteta. Emanuel znači „Bog s nama“. „Biti s“ starozavjetni je izričaj koji iskazuje pratnju i pomoć Božju prema nekomu. Sam Izaija tumači u čemu se ta pomoć ogleda (usp. Iz 8,8.109. Kolektivna interpretacija označuje čitanje „Emanuel“ u Iz 8,8 kao ime, i shvaćanje izričaja „jesti vrhnje i med“ (Iz 7,15) kao aluziju na sudjelovanje u patnjama naroda. Dječak je i zalog pobjede za Judu, njegovu zemlju. Neprijatelj će biti pobijeden i njegova zemlja opustošena „prije nego dječak nauči odbacivati zlo i birati dobro“ (Iz 7,16). To je ono što Ahaz ne zna. Dijete označuje maksimum mogućnosti i slučajnosti, baš kao i naš odnos s Bogom. Tako Emanuel može biti spasenje ili osuda. Značenje „Emanuela“ ovisit će o kraljevim reakcijama na Božju riječ.

Iz 9,1-6

Tama je simbol ugnjetavanja (usp. Iz 9,1.3; 8,22-23), a svjetlo spasenja (usp. također Iz 58,8-10; 60,1.20). Ovaj sukob tame i svjetla upućuje na izlazak sunca, kojemu se prispodobljuje izlazak kralja na tron (usp. Iz 9,5-6). Kod ove introduzicije nalazimo i titulaturu sastavljenu od četiri imena: savjetnik divni onaj je koji ima sposobnost shvaćanja čudesnih Božjih planova, koji se uvijek realiziraju. Ta je sposobnost Božja kvaliteta (usp. Iz 14,24; 25,1; 28,29; 29,14), koju kralj dobiva po duhu savjeta (usp. Iz 11,2). Bog silni, naslov je Božji (usp. Iz 10,17; Jer 32,18), Mesijin (usp. Iz

10,21) i kraljev (usp. Dn 11,3). Kralj dobiva duh jakosti od Jahve (usp. Iz 11,2). Otac vječni, kralj je otac svog jega naroda (usp. 1 Sam 24,12; Iz 22,21). „Vječan“ u odnosu na kralja treba shvatiti u smislu dugovječnosti, dugotrajnosti (usp. 2 Sam 7,16; Ps 72,5.17; 132,12.14). Knez mironosni, mir je vezan za ovaj naslov kao mesijansko dobro (usp. također Iz 11,1s; 32,15-20), koje u odnosu na kraljevsku funkciju označava „pravednost“ i „pravo“.

Iz 11,6-9

Iz 11 izražava nadu u novo kraljevstvo pod vodstvom novog autoriteta, u kuću Jišajevu. Jišaj nije bio kralj, no on je glava obitelji kojoj je pripadao David u Betlehemu judejskom (usp. 1 Sam 20,28-30; 2 Sam 20,1). Pogrđivali su Jišajevu ime u

trenutku rascijepa između Jude i ostalih plemena da bi odredili geografsku razliku između Izraela i Jude (usp. 1 Kr 12,16). Dužnost novog vladara bit će uspostaviti pravdu u korist najpotrebnijih i upravljati mudro i inteligentno kako bi to činio Salomon. Iz životinskog svijeta izranja ljudska figura: djetešće, dojenče, sisanče. Djetešće vodi tri para životinja, koje čine vuk/janje; ris/kozlići i tele/lavić (usp. Iz 11,6), te se u Iz 11,8 pojavljuje kao suigrač guje i zmije. Realizacija projekta mira, koja može izgledati utopijska samo onima koje ne vodi Božji Duh, povest će čitavu zemlju k spoznaji i strahu Jahvinom (usp. Iz 11,9).

Iz 35, 1-6a.10

Početak teksta predviđa radosno

slavlje. To je tek najava skupini ljudi koji su nepokretni u beznađu (usp. rr. 3-4a). Prisutni su i jaki koji bi trebali ohrabriti slabe najavljajući Božju blizinu. Taj navještaj Božje blizine može probuditi i pokrenuti iz duhovne paralize. I hromi će uz pomoć drugih moći držati korak u tom pokretu. Slijepi i gluhi razumjet će ono što se događa. Motiv obilne vode u pustinji ističe Božju snagu. Pustinja je mjesto Božjeg sukoba s neprijateljima, mitskim i povjesnim, sa svojim izabranim narodom, koji ga iskušava. Kažnjeni gradovi i narodi pretvoreni su u mjesta pustoši i suše. Obilna voda prestanak je kazne i početak obnove. Ovim obećanjima odgovara i sveti put kojim će hodati oslobođenici (usp. Iz 52,1).

Mario Cifrak /Brat Franjo, 6/2013/

Došašće

*Jutarnje prosinačko sunce
snažno blješti.*

*Oko se sklapa,
sa zlatnocrvenim
odsajjem
pod vjeđama.*

*Pogled se sklanja k zemlji.
Mraz je pokrio zemlju
i lišće.*

*Srebrno govori mraz:
ovo je moje vrijeme.*

*Čovjeku ostaje
obući topao kaput
i cipele tople,
i radovati se danoj ljepoti.*

Branka Skelin

Božić - ‘Veliki Bog’!

Božićna čestitka svetoga Pavla blaženomu Titu i njegovim Krećanima mogla je biti napisana 66., tj. godinu dana prije Pavlove smrti. A glasi: „Pojavila se, doista, ljubav Božja, spasiteljica svih ljudi; odgojila nas da se odreknemo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i poživo živimo u sadašnjem svijetu, iščekujući blaženu nadu i Pojavak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa. On sebe dade za nas da nas otkupi od svakoga bezakonja i

očisti sebi narod izabrani koji revnuje oko dobrih djela“ (Tit 2,11-14). Ove tri rečenice Apostolove Poslanice učeniku Titu, „pravomu sinu po zajedničkoj vjeri“ (1,4), Crkva je izabrala kao drugo čitanje na Misi ponoćki u liturgijskoj godini B. Vraćaju nam se čitanja, u njima čitamo i čestitanja! Apostol uzvišenim mislima i biranim teološkim rijećima očituje božićnu radost i kazuje što se u nemoralnu svijetu moralno mijenja Isusovim povijesnim Dolaskom.

- Spasonosna ljubav Božja obuhvaća sve ljude. Ljubav Oca našega na nebesima očitovala se u betlehemskom Rođenju vječnoga Jednorodenca kao Utiha u uzburkanu moru ili kao Svetlo u tamnoj noći. Utiha koja dopire do svih srdaca. Svetlo koje rasvjetljuje svakoga čovjeka. Oni koji žele sudjelovati u tom Svetlu i Miru dužni su poduzeti dva bitna koraka: prvo, odreći se zemaljskoga besmisla, bezboštva, svjetovnih požuda koje nude prolazna utaženja, ali vode u du-

gotrajna nezadovoljstva; i, drugo, usmjeriti svoj pogled na vječnost da po krjepostima razboritosti, pravednosti i pobožnosti žive u ovom nerazboritu, nepravednu i bezbožnu svijetu! Svetovne požude jesu pohotne želje koje nestaju kao i sve svjetovno. Odnosno ne možemo ih, osim posramljeni, pokazati pred licem i sudom Božnjim! Po razumu živi onaj tko pod nadzorom savjesti drži svjetovne požude: očiju, tijela i oholosti života i ne da maha strastima više

10 stvari o kojima te Bog neće ništa pitati

1. *Bog te neće pitati kakav si auto vozio. Pitat će te koliko si osoba, koje nisu imale prijevoz, odvezao na njihovo odredište.*

2. *Bog te neće pitati za kvadraturu tvoga doma. Pitat će te koliko si osoba ugostio u svome domu.*

3. *Bog te neće pitati kakvu si odjeću imao u svom ormaru. Pitat će te kolikima si pomogao da se odjenu.*

4. *Bog te neće pitati kolika ti je bila najveća plača. Pitat će te, što si s tom plaćom učinio.*

5. *Bog te neće pitati koja je bila tvoga najveća pozicija u trvki. Pitat će te jest li svoj posao obavljao pošteno i najbolje što možeš.*

6. *Bog te neće pitati koliko si prijatelja imao. Pitat će te kolikima si ti bio prijatelj.*

7. *Bog te neće pitati u kakvom si susjedstvu živo. Pitat će te kako si se odnosio prema svojim susjedima.*

8. *Bog te neće pitati o boji twoje kože. Pitat će te što je u nutrini tvoga bića.*

9. *Bog te neće pitati kolikima si prosljedio ovu poruku. Pitat će te za tvoj život i jesli li živio po ljubavi i milosrdju.*

10. *Bog te neće pitati zašto ti je trebalo dugo da pronades spasenje. On će te očinski odvesti u tvoj dom u raju.*

**'GOSPODINE, OSLOBODI NAS
BOLESTI I STRAHA, OZDRAVI
NAŠE BOLESNE, UTJEŠI
NJIHOVE OBITELJI, PODAJ
MUDROSTI ODGOVORNIMA U
VLASTI, SNAGU LIJEĆNICIMA,
MEDICINSKIM SESTRAMA
I VOLONTERIMA, A
PREMINULIMA VJEĆNI ŽIVOT.'**

Crkva na kamenu/
br. 12 / prosinac 2014.

Moj rođendan

Kao što znaš, ponovo se približava dan mojega rođendana. Svake se godine u svijetu priređuje slavlje u čast moga rođendana. Vjerujem da će se isto ponoviti i ove godine. Ovih dana ljudi puno kupuju... Na radiju, televiziji i u novinama ni o čemu drugom se ne govorи, nego samo o tome, koliko još dana nedostaje do tog časa. Ugodno je znati, da neke osobe barem jedan dan u godini misle na me. Kao što znaš, prije mnogo godina započeli su slaviti moj rođendan. U početku je izgledalo da razumiju i zahvaljuju na onomu što sam učinio za njih. Ali, danas je malo onih koji

razumiju što slave. Ljudi se okupljaju i slave, ali ne znaju o čemu se radi. Sjećam se, prošle godine kada je stigao moj rođendan, ljudi su naveliko slavili u moju čast. Stolovi su bili puni, sve okićeno, puno darova... Ali znaš jednu stvar?

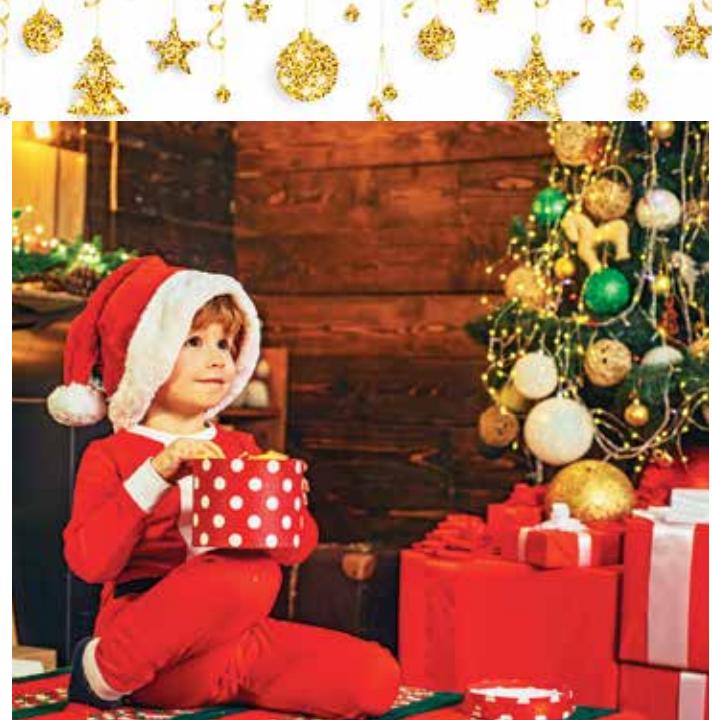
Mene nisu ni pozvali. Meni u čast su slavili, ali me ne pozvaše. Slavlje je bilo upriličeno u moju čast, ali kad je došao taj dan, mene su ostavili vani, vrata za me su bila zatvorena... mala sam žarko želio s njima slaviti...

Istinu govoreći, nisam se iznenadio, jer u zadnje vrijeme mnogi mi zatvaraju vrata. Kako me ne pozvaše, bez buke i smetnje, ušao

sam tiho i sjeo u jedan kut. Svi su nazdravljali i veselili se. U jednom trenutku unutra je ušao jedan bijeli starac s dugom bijelom bradom, obučen u crveno. Izgledao je malo pripit. Umorno je sjeo na fotelju, i svi su potrcali k njemu, veseleći se, kao da je veselje njemu u čast. Točno u 24 sata, svi su počeli nazdravljati, grliti se i čestitati. Ja sam, također, ispružio ruke, očekujući da će me netko zagrliti...

I znaš što? Nitko me ne zagrlji. Zatim su započeli jedni drugima davati darove. Približih se da vidim, da slučajno nemaju kakav dar za mene. Ali, ne bi ništa za me.

Kako bi se ti osjećao kad bi na dan tvoga rođendana jedni druge darivali, a tebi ne daju ništa? Shvatih da sam suvišan na ovom rođendanu, stoga izidoh bez buke i za sobom zatvorih vrata. Svaka godina koja prolazi je gora. Ljudi se samo sjećaju hrane, darova i slavlja, a mene se nitko ne sjeća.

Želio bih da mi dozvoliš da ovog Božića uđem u tvoj život, da shvatiš da sam prije više od 2000 godina došao u ovaj svijet i da sam dao svoj život na križu i za tebe. Danas jedino što želim jest, da to vjeruješ cijelim srcem.

Nešto će ti reći: mislio sam, kako

me mnogi ne pozvaše na svoje slavlje, učiniti će sam svoje veličanstveno slavlje, kakvo još nikad nije viđeno. Pripeđujem sve što je za potrebno; šaljem mnoge pozivnice, među kojima je jedna posebna i za tebe. Želio bih znati, hoćeš li sudjelovati, da mogu za te rezervirati mjesto i napisati twoje ime na mojoj velikoj listi uzvanika. Vani će ostati svi oni koji se ne odazvave mome pozivu.

Pripremi se jer u dan kad se najmanje nadaš slavit će svoje velebno slavlje!

Isus
Živa zajednica 12/2015

Što je čov'k bez Boga?

Što je ratnik bez bitke? -

Ništa.

Najjače oružje ratnika je njegov um.

Gdje će naći municiju za svoje oružje? - U sv. pismu.

Nebo oko nas je puno zlih duhova.

Kakav to zrak i nebo mi udišemo i izdišemo?

U sebe primamo i iznosimo.

Zar mislimo ostati neoskrvrenjeni pokraj toga svega?

To nebo što udišemo kroz pluća ulazi u našu krv, kroz krv u naše srce, pa u naš mozak, sve do našeg uma.

Molitva pročišćava naš um, naš mozak, srce, krv, pluća i nebo koje - udišemo i izdišemo.

Brate i sestro!

Pa što je ratnik bez molitve? - Ništa.

Što je čov'k bez Boga? - Ništa.
Mali čov'k

BOŽIĆNA PRIČA

Pozdrav s neba

Jednom davno, davno dogodilo se nešto vrlo neobično. Zima jednostavno nije došla. Snijeg je zaboravio pasti, vjetar zaboravio zapuhati, priroda se zaboravila mijenjati, a sunce je neprestano slalo toplinu na Zemlju. Ispočetka su ljudi još bili zadovoljni, jer im je toplina ustvari odgovarala i nije im ne-

dostajala zima. Međutim, kako je vrijeme prolazilo i već studeni mjesec prošao, a prilike se nisu mijenjale, svi su se polako čudili. Počelo se širiti ipak nekakvo neobično nezadovoljstvo i ljudi bi se pitali: Pa, što se to dogodilo s prirodom? Predbožićno vrijeme nastaje, a zimi ni traga. A, djeca su već zabrinuto upitkivala: Hoće

li Božić uopće doći? Nitko nije znao. Svi su bili zbumjeni, jer tako nešto nikad dosad se nije dogodilo.

Postajali su sve nestrpljiviji i ponkad pogledavali prema Nebu, ne bi li vidjeli nešto, što bi im dalo na znanje da će se prilike promijeniti. Ali Nebo je šutjelo. Ništa se ne bi promijenilo, ni tra-

ma, postojala je očigledna nela-godnost, jer su svi znali da nešto nije onako kako bi trebalo biti ili onako kako je dosad bilo. Možda dolazi smak svijeta ili nas je Nebo zaboravilo, govorili bi neki. Jedan neopisiv nemir se širio nijemo među ljudima i postali su potajno u dubini zabrinuti. I, onda se dogodilo ono, čemu se više nitko nije nadao. Uoči Badnje večeri počeo je tihom i polako padati snijeg. Snježne pahuljice su nježno lepršale i veselo skaku-tajući se spuštale polako na Zemlju. Nebo se plavilo, zvjezdice su zablistavale, a sune je zasjalo nekim posebnim dosad nevide-nim svjetлом uz sjaj jedne velike zvijezde, a nije bila noć.

Svi su oduševljeno zastali i pro-matrali taj posebni prizor i ča-rovni trenutak. Nikad dosad ova-ko nešto se nije dogodilo. I ljudi su znali da je to pozdrav s Neba. Osjetili su ljubav i mir u srcima i znali da je to Božji znak i ujedno božićni dar svima, neopisivo velik i nezamjenjiv. Osjetili su olak-šanje i zahvalnost i postali svjesni svoje malenkosti. Sve nesuglasice i svade su prestale i širilo se me-dusobno razumijevanje, sloga i mir među ljudima.

Međutim na Nebu su nebeski promatrači znali da su ljudi za-boravni i ponekad ih treba pod-sjetiti na vrijednosti života. A, na Zemlji djeca vjeruju kako su se anđeli igrali tog Božića skrivača, pa su zaboravili poslati snijeg, a možda je Nebeski sat stao, jer je sveti Petar negdje izgubio ključ i onda ga u pravom trenutku opet našao. Bilo kako bilo, za ljude će to ostati zauvijek tajna, jer Bog ima svoja nedokučiva pravila i opominje nas na prolaznost i, ustvari, nebitnost vremena i uka-zuje na istinske vrijednosti, koje bi iz ljubavi prema Isusu trebali živjeti... Svima blagoslovjen Bo-žić!

Ziva zajednica 12/2015

*Zastavu dugu 3 m
poklonio je, uoči svoje
zemaljske smrti, Ivan (Ićo)
Pilić. Umro je u travnju,
netom prije Uskrsa. Za
Uskrs se zastava prvi put
zavijorila na zvoniku
Imena Isusova.*

Odlazak

*U kasnu jesen
kad već sve duboko sni
jedan list na grani
još uvijek bdi.
Čvrsto se drži
kao da odnekud sunce prži
što li sniva, što li čeka
negdje odzvanja samo jeka.
Siguran je na grani toj
možda se boji pada svog
vjetar će ga odnijeti dalje
da netko nogom na njega
stane.
Gola je grana ispod njega
kao da čeka pahulju snijega
možda ga cvrkut ptice drži
da pad mu ne bude još brži.
Jednoga jutra lista nema
nema 'ko da ga gleda
otisao je putem novim
razlio boje odlaskom svojim.
Blaženka Lovrić*

Božić ovome svijetu

Prije nekoliko godina u jednoj čikaškoj knjižari pogled mi se zaustavio na jednostavnom stalku za adventske svijeće. Bio je izrađen od keramike, bijele boje. Uz svijeće se na njemu nalazi lik Marije koja nježno grli svoje tek rođeno dijete i Josipa, koji je zaštitnički podupire svojom rukom. Obitelj. Sveta obitelj. U njihovoj blizini nalaze se andeli. Raduju se, no ujedno i bđiju uz tu obitelj, po kojoj je Bog ušao u povijest čovječanstva.

Nisam mogla odoljeti toj sceni čiste ljubavi i simbolici izraženoj s toliko jednostavnne ljepote.

Ovih je dana taj stalak ponovno na našem stolu, a četiri svijeće treperavom svjetlošću obasjavaju likove.

Uz već navedene, nalaze se i tri kralja koji se klanjaju malom Isusu i prinose mu svoje darove. Nad tim prizorom često zastanem. Zamisljam sebe u ovom dogadaju, među onima koji mu prilaze. No moje su ruke prazne, čime će doći pred Isusa? Danas? Sutra? Ovoga Božića? Što mu mogu darovati, kada sam sve ono najvrjednije ja dobila od Njega?

Kako uzvratiti čistu i nesebičnu ljubav? I što bi Isus želio od mene? O, bilo bi najlakše mislima odlepršati u planiranje božićnog ručka, ukrašavanje, pakiranje poklona i na druge sitnice kojima volim razveseliti druge. Ali pogled na ovo maleno dijete u majčinom krilu traži odgovor. Evo me, Isuse, pred tobom. Oprosti što ti dolazim praznih ruku.

I sreća je da su ti prije mene došli kraljevi sa svojim darovima koji će ti kasnije dobro doći. A dobrota pastira, koji su te okružili, sigurno je ohrabrla twoju majku i brižnog

Josipa u tako važnom času tvoga rođenja, u oskudici koju i danas poznaju mnoga djeca. Pogledaj andele kako se raduju, nebrojeno mnoštvo andela. Šalje ih tvoj Otac da bđiju uza te. Ako bude teških trenutaka u tvome životu, želi da znaš da te nikad neće ostaviti. Ti si Sin njegov ljubljeni koji dolazi spasti izgubljene.

Isuse, voljela bih ti reći da se svijet u koji dolaziš istinski raduje tvome dolasku i da želi čuti Očevo riječ, da želi živjeti po njoj, ali ti već znaš da nije tako. Ti znaš da smo površni, prevrtljivi i da samo volimo sladunjave pjesmice o malom Božiću koji će ostati daleko izvan naših života. Ali hvala ti, što ti unatoč tome želiš doći među nas. Hvala ti na hrabrosti, da budeš odabačen, ismijan, izrugan. Hvala ti na ljubavi kojom nas spašavaš od svega onog od čega nas je kadra spasiti samo tvoja ljubav. Hvala ti što me prihvataš i zoveš, iako ti često nemam što darovati. No, u ovom trenutku našeg susreta primi, Isuse, moje opredjeljenje za tebe, primi moju želju i nastojanje da u mojoj svjetiljci uvijek ima dovoljno ulja da može svijetliti.

Primi, Isuse, moje krvke snage da živim po tvojoj svetoj volji i govorim o tebi ponajviše svojim životom. Primi moju obitelj, moju svetinju, moje prijatelje, sve moje drage koji su moj život. Primi, o dobari Isuse, sve ljudе u ovoj našoj napačenoj domovini, sve izgubljene na svom životnom putu.

Dobroto beskrajna, i opet po tko zna koji put stani u našu zaštitu protiv svega zla koje nas okružuje. Učini naše ruke i naše srce spremnim, da postanemo zajedno Božić ovome svijetu.

Ručica Lice /Brat Franjo, 6/2013/

KABAN KAO STARINSKA NOŠNJA

Puno mlađih danas se pita što je to kaban. On je u davna vremena bio sad dobar i skup kaput. Izrađivao se od vune crnih ovaca. Postojale su dvije vrste kabana. Jedan bi se nosio kada bi se ovce vodile u ispašu dok bi se drugi oblačio zimi za sajmove i za odlazak u crkvu.

Na badnjak bi muškarci oblačili kaban za misu ponoćku a na taj način bi ih štitio od hladnoće i snijega koji pada u to doba godine. Stariji kabani bi se obično tkali od

malo lošije crne vune, a noviji od najbolje vune. Sukno bi se otkalo na starim tkalačkim tarama, a zatim bi se valjalo u koševima s vodom u Roškom Slapu te u stupama kojih nažalost više nema pa je taj način prerade sukna nestao. Sukno bi se nakon prerade šilo u dva dijela, a na kaban bi se još dodala kapa i obavezni dugi rukav. Dužina mu je bila do gležnja.

No nisu se od sukna šili samo kabani, nego i odijela. Sastojala bi se od gaća, prsluka i kaparana bez

ikakvih vezova na sebi. Koji je god momak u selu imao takvo odijelo i dugačku bijelu košulju do ispod koljena, koja je išla uz to, smatrao se bogatim te je mogao birati „bolju“ curu.

Sve ovo pišem da bi mlađi naraštaji znali što je to zapravo kaban, a ne da pitaju: „Ideš li ti večeras na ponoćku s onom crnom jaketom? Zašto je moraš nositi? i tome slična pitanja.

Dok su se nosili kabani i deblje čarape od vune, manje je ljudi obolijevalo.

Nisu ih boljela križa, noge ni ramena. Smatram da je lakše sist na kamen u dugoj košulji nego u robi koja se sada nosi (kratke majice, isparane gaće i čarape samo do gležnja).

Zadnjih par godina primijetio sam da su kabani na ponoćku počeli nositi mlađi momci, što mi je posebno drago. Bilo bi mi draže da nas je još više, da taj stari običaj ne nestane.

Zvonko Šostera

NAŠA OBLJETNICA

Slušaj kako grmi, kako more pjeni!

Zvuk svećane koračnice u izvedbi Gradskega puhačkega orkestra iz Drniša jutros je odzvanjao po Miljevcima kao prije 28 godina usklik slobode za cijeli kraj.

Cijeli program obilježavanja 28. godišnjice "Oslobođenja Miljevačke kamenravnice" započeo je polaganjem vijenaca na spomen obilježje kod župne crkve Presvetog Imena Isusova. Vjence su položili članovi obitelji poginulih branitelja i civilnih žrtava Domovinskog rata, izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske, izaslanici vojnih dužnosnika, izaslanik Ministarstva hrvatskih branitelja i svih udruga koje su proistekle iz Domovinskog rata, predstavnici Šibensko-kninske županije, Grada Zagreba, Grada Drniša i mnogo-brojnih drugih mjesta i gradova te predstavnici ostalih udruga i ustanova.

Sveto misno slavlje koje je započelo u 11 sati predvodio je gvardijan samostana Majke od Milosti na Visovcu, fra Marko Nimac, uz koncelebraciju župnika fra Ivana Vidovića.

Na misnom slavlju sudjelovao je veliki broj vjernika koji su došli odati počast poginulim hrvatskim braniteljima i civilima.

Fra Marko u svojoj propovijedi ističe temeljnju poruku evanđelja po Ivanu, a to je "da veće ljubavi nitko nema od ove, da tko život svoj položi za prijatelje svoje". Gvardijan se osvrće i na one ljude koji su tih godina svoju mladost stavili na raspolaganje Domovini i kakav je njihov položaj danas u slobodnoj Hrvatskoj te jesmo li dostojni stajati na ovom mjestu za koje su mnogi svoj život

položili i kako se mi borimo za svoju Hrvatsku.

Nakon svečanog misnog blagoslova kod spomen obilježja, župnik fra Ivan izmolio je odrješenje za sve poginule tijekom Domovinskog rata.

Misno slavlje animirao je gradski pjevački zbor "Neuma" iz Drniša te čitači.

Slavlje se kasnije nastavilo ispred crkve uz pjesmu i igru, a u Osnovnoj školi Stjepana Radića organiziran je svečani domjenak za sve koji su sudjelovali na slavlju. fra Mate Šakić

Proslava svetkovine sv. Petra i Pavla

U crkvi sv. Petra i Pavla proslavili smo istoimeni blagdan, spomen-dan apostolskih prvaka koji su, svjedočeći vjernost Isusu, život mučki izgubili u Rimu: sv. Petar razapet je naglavačke, a sv. Pavao je poginuo od mača.

Toga ponedjeljka 29. lipnja svetu misu predvodio je fra Ante Prološić, drniški kapelan, uz koncelebraciju našeg župnika fra Ivana. Misi je prethodila svečana procesija uljepšana našim narodnim nošnjama koje su nosili članovi kulturno-umjetničke udruge „Miljevci“.

Proslava Gospe od Milosti

Gospu od Milosti, bez uobičajene procesije, zbog zaštite od virusne zaraze, proslavili smo 13. rujna svečanom misom u 10 sati i 30 minuta.

Misu je predvodio visovački gvardijan fra Marko Nimac u koncelebraciji sa župnikom fra Ivanom, a ministirala su dva visovačka novaka.

Fra Marko je održao dojmljivu propovijed o mijenjanju ovog svijeta nabolje, o naporu koji svaki čovjek mora napraviti u izvršavanju svakodnevnih dužnosti. Slavlje je, po običaju, po završetku mise, obogatila KUU „Miljevci“ našom treskavicom i kolom na gusterni. Cijeli prizor obasjavalo je toplo, blještavo, rujansko sunce.

Proslava Gospe od Anđela

Naš omiljeni blagdan, Gospa od Anđela na Visovcu, dan tradicionalnog miljevačkog pohoda Blaženoj Djelici Mariji na naš otočić, proslavljen je s, uobičajeno, tri jutarnje mise, jednom popodnevnom i središnjom u 10 sati i 30 minuta koju je predvodio šibenski biskup msgr. Tomislav Rođić. Tijekom mise pjevao je zbor župe Blažene Djelice Marije iz Kistanja. Zbog opasnosti od zaraze koronavirusom, epidemiološke mjere bile su na snazi, a procesije nije bilo. Iz opreza, okupilo se manje vjernika nego što je to uobičajeno za ovaj dan. A jer nam je Gospa od Anđela toliko u srcima, s Visovca smo otišli ispunjeni i mirni.

Slučajni Prešident

Slavna zemljo on te je krstija
Kad je Prešident naš premijer
bija

lipo nas je podilića mi ili oni
al je narod sve zaboravija
A kad side u svoju fotelju
maknut biste prvo je na redu
Pravi revanš za svojeg idola
M....a

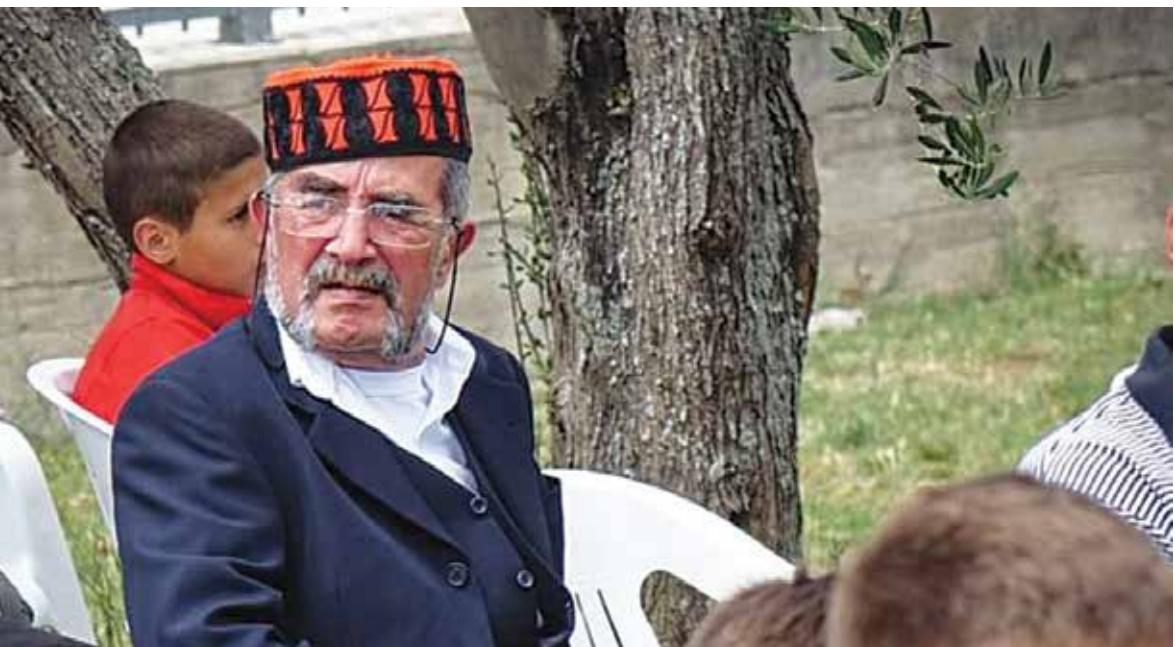
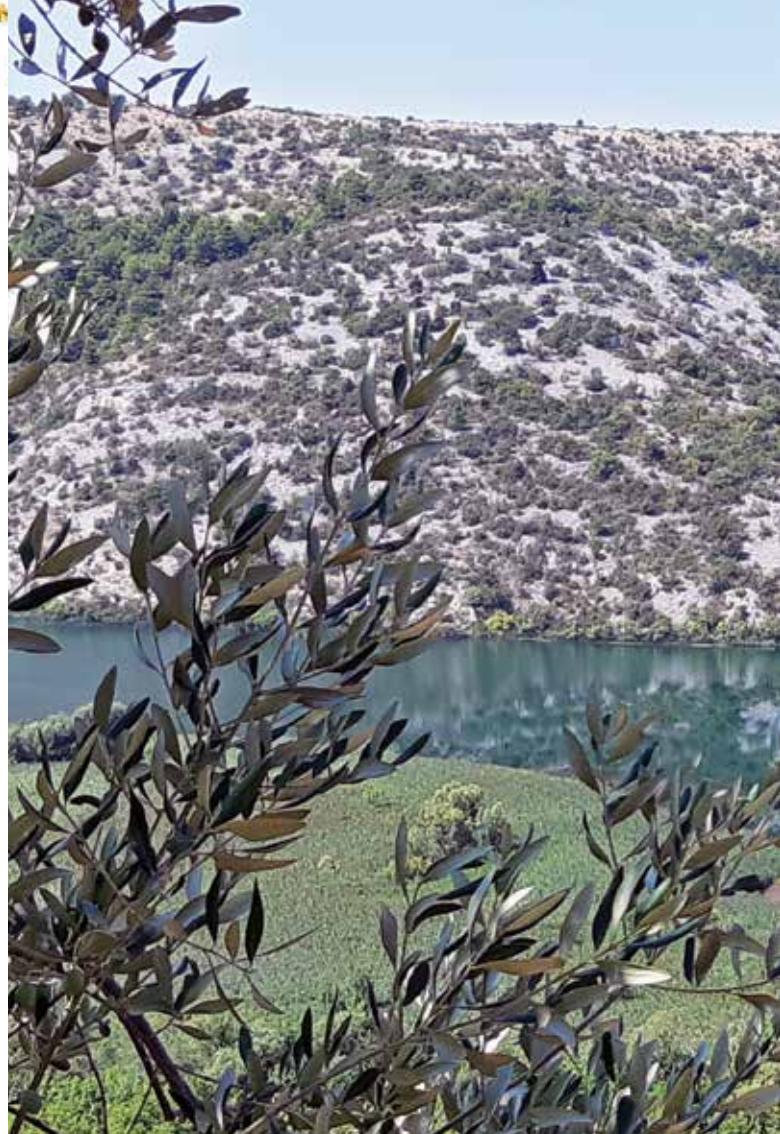
odriče se naši velikana

Inauguraciju kad je ima
od Trga sv. Marka je odstupija
Ponosna ga porodila majka
al se boji zvona Svetog Marka
Još Prešident ima nam vrlina
Hosove bi spomen ploče on
negdi bacija

Dok Hosovac bori se i gine
a Prešident u birtiji piće
Prešidentu zovi Premijera
nitko nema takvoga
„tandema“

Vaša „svada“ koga zavarava
Dječja igra il staračka šala
Ko bi vaše vrline opisa
zato j narod vama glasa dā
Sritan Božić božićne blagdane
mlado lito nek veselo svane
a abaško za branitelje
gardiste, Hosovce, mušovce,
domobrane i Mornare
Uz naš Pozdrav Bog i Hrvati
vaš

Ante Kulušić Godina
Kulušići, 9. studenog 2020.

MOJ RODNI KRAJ

UMiljevcim sedam sela ima, u njima je živjeti milina. Bog im dao zdravlje i sriću svima koliko i' ima. A posebno mještanima koji žive u Donjim Brštanima. Tamo je moja starina, moja djedovina. Rodila me majka kraj kumina dok je došla drniška medicina. Kužina puna dima dok me draga Gospa Fatimska u zagrljaj prima. A onda me majka sebi u zagrljaj preuzima. Kad je nestalo dima. Ispod strije sušila se slanina i u buradima bilo vina. A sad je mir i tišina. Nit se

suši slanina nit u buradima ima vina. Meni ne smeta dim ni prašina, pošto sam ja čer pokojnog Šime Jurašina.

Miljevci su moji ponos i dika. U njima ima dva crkvena zvonika. Ima časni sestara i frataru, oću reć svećenika.

A ja hvala dragom Bogu kupila sam dosta molitvenika. Nek u kući nemam svećenika. Ja sam se u Miljevcim rodila i do sedamnaeste godine stâla, pa se udala. Draga mi je Gospa Visovačka pamet i znanje dala. A i dragoj Gospi Fatimskoj

hvala što me na svit dala. Šta bi ovako od svojim Miljevcim pisala.

A sad volim Laškovčane i Rupljanе, a još više svoje Miljevčane. Tamo je moja starina i mnogobrojna rodbina. Pa neka znaju šta im piše čer pokojnog Šime Jurašina.

U Visovcu kad se slavi Gospa od Andela, reklo bi se sunce, dok grane u Visovcu, obasaј sve kršćane. Ja vas gledam s druge strane i pozdravljam sve svoje Miljevčane. Ja sam s onu stranu Krke i rado vam širim ruke.

Velka Jurašin udana Silov

SPOMENICI VELIKI

Susjede iz Vukačića i članice KUU-e "Miljevići" izmolile su Očenaš za fra Petrovu dušu i odmorile ispod njegove spomen-ploče

Pостоје људи који су своју велику животну енергију коју су добили од Створитеља одлуčili улоžiti у друштвено добробит. Ако се сјетимо да је наš живот у вјечности само један тремутак; заиста, сттолеће седмо и nije баš тако давно било, а тешња за слободом, чењња за истином и борба за добро – постојала је тада као што постоји и сада. Због разлике у људској нарavi i друштвеним прilikama, јунаштво је исказивано на разлиčite начине, оно је записивано i, изнад свега, памћено.

Ми smo, Miljevičani, на подručju naših sela, осим спомен-пloča palim junacima u Domovinskom ratu, podigli споменике шесторици Hrvata koji nam mogu biti uzor

u svojemu hrabrom društvenom djelovanju:

Petri Svačiću, posljednjem hrvatskom kralju - na vrhu visovačke strane

Jurju Utiniću, kardinalu Katoličke crkve - uz crkvu Imena Isusova

Stjepanu Radiću, hrvatskom političaru - ispred osnovne škole u Drinovcima

Franji Tuđmanu, prvom predsjedniku Republike Hrvatske - na njegovom trgu u Drinovcima

fra Petru Grabiću - na njegovoj rodnoj kući u Širitovcima

fra Šimi Samcu - na pročelju „Miljevačkog sabora“ u Drinovcima

Valja nam se podsjetiti зашто

се спominjemo tih velikih људи.

Fratri su uvijek na braniku našeg narodnog pečata, а на том braniku svijetle i likovi Miljevičana. Да то не zaboravimo, da se podsjetimo kako se voli čovjek i domovina i povedemo njihovim primjerom, još jednom, ponosni na njihovo djelovanje, spomenom odajemo почаст našim miljevičanima fra Petru Grabiću, vrsnom teologu i provincijalu iz Brkaša (Širitovci), čijem животу i radu je posvećen prvi svezak biblioteke Umnici Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, i fra Šimi Samcu, osnivaču i prvom predsjedniku Miljevačkog sabora i odgojitelju mlađih franjevaca iz Gornjih Brištan. Danira Skelin

ANIMA

*O fra Petru Grabiću
u miljevačkom zborniku
fra Šime Samac je napisao:*

**Bio je veliki
mislilac
i plodan
pisac!**

Petar Grabić rodio se u Širitovcima 28. 11. 1882., a umro u Splitu 29. 3. 1963.

Svoju je izobrazbu završio u provincijskim učilištima (gimnaziju u Sinju, filozofiju i bosgovlje u Šibeniku i Makarskoj), a zatim na franjevačkom učilištu

Antonianum u Rimu, gdje je na papinskom institutu Sapienza stekao doktorat "in sacra theologia".

U provinciji je obnašao razne dužnosti: kao profesor predavao je dogmatiku i filozofiju u Zaostrogu i Makarskoj od 1905. do 1925; bio je prefekt studija od 1919. do 1925. i odgojitelj 14 godina. U upravi Provincije proveo je 36 godina (bio je tajnik Provincije, provincijal u šest mandata - ukupno 16 godina - i kustos 12 godina). Za njegove je uprave Provincija dosegla najviše vrhunce. Osim toga, bio je generalni pohoditelj za Provinciju Bosnu Srebrenu (u dva navrata), za Hercegovačku provinciju, Provinciju sv. Jeronima (u dva navrata) za Provinciju Pre-svetoga Spasitelja u Slovačkoj i za Provinciju svete Marije Andeoske u Poljskoj. U poratnim je godinama (1947.-1951.) bio politički sužan komunističkog režima u Staroj Gradiški.

Grabić je nesumnjivo bio velik mislilac i plodan pisac. Bio je suradnik brojnih hrvatskih i inozemnih kako crkvenih, tako i svjetovnih glasila u kojima je objavljivao svoje radove pretežito dogmatsko-apologetskog karaktera. Također je bio utemeljitelj i dugogodišnji urednik provincijske Nove revije i suurednik Riječi Božje. Osim objavljenih radova

mnogo ih je ostalo u rukopisu i ta se ostavština čuva u samostanskim arhivima u Makarskoj, Splitu i Zagrebu.

On nije pisao da istakne svoju učenost, nego da, kao čovjek okretnut praksi, izloži životne principe te da čovjeka privede Bogu. Radovi su mu poticajni, dogmatika skoro uvek spojena s apologetikom. U više se navrata pozabavio aktualnim temama koje su nametala razna moderna i modernistička učenja te ih na zasada skolastičke filozofije pobijao.

Naime, studirajući u Rimu Grabić je upoznao tendencije moderne filozofije i raznih modernističkih pokreta, posebice modernizma – struje liberalnih katolika, koji su se zanosili idejom pomirenja Katoličke crkve s nekatoličkim svijetom, prilagođavajući katoličko učenje modernim strujama u filozofiji, teologiji i u kritičkom proučavanju povijesti. U njima su Kristovi namjesnici Lav X. i Pio X. vidjeli skup svih zala te pozivali "natrag Tomi; natrag skolastici".

Vrativši se u Provinciju predano je radio da pokaže pravi smisao skolastičke filozofije, značenje i moć tradicionalnog učenja protiv modernih zabluda. U polemikama koje teže rivalstvu i isključivosti Grabić smatra

"da su se filozofija i teologija u Srednjem vijeku, i kod prvaka skolastike sv. Tome i Duns Skota, uzajamno pomagale." Protiv voluntarizma njemačkog filozofa Kanta, koji je volji oduzeo ono što je čini specifično ljudskom, tj. razumnosti, Grabić na tragu skolastičke nauke (nil volitum nisi praecognitum; ignoti nulla cupido) energično zagovara tu razumnost, ističući da volja s razumom tvori jedinstvo. Filozofska nazor, posebice francuskog modernista Loisyjea, da čovjek ne može

upoznati stalne istine Grabić osporava upravo pomoću naravne filozofije. U raspravi Velika cijena znanstvenih zabluda, koje oštro kritizira, konstatira kako je hrvatska inteligencija "zadahnuta idejama, koje se kose sa rezultatima prave znanosti i sa zahtjevima zdrave filozofije i kršćanske religije." I na području psihologije on se oslanja na stoljetnu baštinu, ističući kako prava znanost štiti interes kršćanske filozofije, dok ih samo njezina zloporaba hoće uništiti.

U nekritičkim težnjama oko jedinstva Crkve snažno brani instituciju papinstva, smatrajući ga osnovom kršćanstva, crkvenosti i istinitosti ("Ubi Petrus, ibi Ecclesia"; "Ubi Petrus, ibi veritas"; "Ubi Petrus, ibi christianitas"). Prema njegovu mišljenju, neshvaćeno papinstvo (glede primata i nezabludevitosti) i pretjerani nacionalizam istočnih Crkava ozbiljna su zapreka ekumenizmu.

Isto se tako na tragu misli franjevca Duns Scota istaknuo svojim učenjem i dokazivanjem dogme o Marijinu bezgrješnom začeću: Marijino božansko majčinstvo izvor je svih povlastica Blažene Djevice. Kao njezin veliki štovatelj u Zagrebu je zamislio i osnovao samostan i crkvu Majke Božje Lurdske, a nakon ustanovljenja svetkovine Krista Kralja zalagao se da se ustanovi i "Festum Mariae Reginae" te da se nakon definicije Bezgrješnog Začeća definira i dogma Primata Kristova i Marijina sveopćeg posredništva.

Pored svega toga, neki smatraju da je njegov najveći doprinos, u upravi Provincije u koju je ušao kao definitor 1913. i ostao sve do 1949. Kroz tih 36 godina stekao je brojna poznanstva s važnim crkvenim i svjetovnim osobama te bio u prilici sudjelovati u dogadjajima i odlukama važnima ne samo za Provinciju, nego i za Crkvu uopće. "Moćni Grabić" je u predratnom crkvenom i političkom životu igrao značajnu ulogu i njega su se pribojavali ne samo njegovi podložnici redovnici, nego pomaalo i crkvene pa i državne ondašnje vlasti, jer je svatko morao voditi računa o njegovu mišljenju.

O veličini njegovih zasluga za

Provinciju svjedoče brojna djela čiji smo danas baštinici i uživaoci: između ostalog zaslужan je, kao što je spomenuto, za gradnju samostana i crkve Gospe Lurdske u Zagrebu, gdje je bio prvim gvardijanom od 1931. do 1937; zatim za gradnju crkve i dogradnju samostana u Makarskoj, za gradnju zvonika u Sinju te za pokretanje gradnje nove crkve Gospe od Zdravlja u Splitu. Golem je i njegov doprinos na kulturno-prosvjetnom planu: izborio se za pravo javnosti rada gimnazije u Sinju, a franjevačka bogoslovija je dobila pred državom priznanje i pripadajući status. I inače posebna i trajna mu je briga bila oko unaprjeđenja provincijskih škola te izobrazbe profesora.

Godine 1927. osnovao je tiskaru "Kačić". Na Generalnim kapitulima zdušno se zalagao za slavenske provincije i bio je pokretač slavenskih franjevačkih kongresa; zdušno je pomagao i provincijsku koloniju u Rimu, koja je u Skotističkoj komisiji radila na kritičkom objavlјivanju djela blaženog Ivana Duns Scota te u marijansko-mariološkom pokretu koji je prerastao u Papinsku Marijansknu akademiju.

Ukratko, toliko je sebe i svojih osobina unio u život i djelovanje zajednice, da se u jednom razdoblju ona zvala Grabićeva Provincija.

Ukratko, "Petar Grabić" spada u red onih odličnika, kojima je vječni promisao zabilježio, da prolazeći ovozemnom stazom užižu žžak života u raznim trajnim djelima i spomenicima, te tako preko njih da i njihov duh i uspomena živi i dalje djelujući kroz vječeve na slavu Svevišnjega."

Zahvala za redovnika i svećenika Grabića dr. fra Petra

*Hvala Ti, Bože,
Kralju svih vjekova,
što si nam dao,
da je, voden vjerom,
fra Petar Grabić
znao braniti perom
svetinje drevne naših
pradjedova.*

*Kad proroci su lažnih
zastranjenja
učili, da je Bog
proizvod tmine,
i čovjek da je
potomak
živine,
i dogme Crkve da su
zasljepljenja:*

*Tad Petar Grabić
u Mahnića četi
štampanom riječju
branio je sveti
stari amanet
hrvatskoga roda*

*utvrđujući, da je
tek sloboda
i veza s Bogom i dar
besmrtnosti
odlika prava
naše čovječnosti.*

*Prof. Petar Grgec,
u Zagrebu 23.V.1955.*

DR. FRA ŠIME SAMAC

BIO JE PONOS SVOJE ZAJEDNICE!

Fra Šime Samac, rođen je 5. svibnja 1946. u Brištanima, od oca Josipa i majke Marije r. Vatavuk. Osmogodišnju je školu, u razdoblju od 1953. do 1961., završio u Brištanima i Drinovcima. Franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju pohađao je između 1962. – 1966.. U Franjevački red ulazi na Visovcu 13. srpnja 1963. godine, gdje je položio i prve jednostavne zavjete 14. srpnja 1964.. Filozofsko-teološki studij pohađao je u Makarskoj 1967. - 1972. Svećane redovničke zavjete položio je 5. travnja 1970. u Makarskoj. Za sve-

ćenika je zaređen 29. lipnja 1972. u Drnišu po rukama msgr. Josipa Arnerića. Mladu misu fra Šime je proslavio 9. srpnja 1972. u rodnim Miljevcima. Godine 1972. fra Šime je upisao poslijediplomski studij kao specijalizant odgojnih/humanističkih/znanosti – smjer Katehetika na Salezijanskom sveučilištu u Rimu. Magistrirao je 1975., a doktorirao

2. travnja 1979. godine.

Od 1979. do 1990. godine fra Šime djeluje kao profesor na Franjevačkoj visokoj bogosloviji u Makarskoj gdje od 1979. do 1986.

godine obnaša službu magistra bogoslova. Dok je bio magistar bogoslova u Makarskoj s članovima vokalno-instrumentalnog sastava „Milovan“ izdao je nosač zvuka duhovnih šanson. S bogoslovima je više od osamdeset puta u raznim mjestima po Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini izveo dramu „Muka Isusova“.

Sa sastavom „Milovan“ nastupao je po župama u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini. S bogoslovima je započeo i studijsko-duhovno putovanje po franjevačkim mjestima u Italiji. Bogoslovi i nji-

MOLITVA SVETOG ŠIME

hov magistar fra Šime jednom su zajedno slavili sv. Misu s blaženim papom Ivanom Pavlom II., preko koje su fra Šimini bogoslovi pjevali četveroglasne liturgijske hrvatske pjesme.

U razdoblju od 1982. do 1985. fra Šime je vršio i službu definitora Provincije. Fra Šime je za života bio član raznih vijeća i komisija: član Katehetskog Vijeća pri ondašnjoj BKJ i član odbora Katehetskih ljetnih škola, član Internacionalne komisije u Franjevačkom Redu za izradu dokumenata o Evangelizaciji, član biskupske komisije za fenomen marijanskog Svetišta u Međugorju, te član brojnih vijeća u Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja.

Godine 1990. imenovan je meštrom novaka na Visovcu. Kao meštar novaka fra Šime je uveo praksu hodočašća novaka u franjevačka mjesta po Italiji, a kasnije je povezao sve novicijate Južnoslavenske Konferencije, čiji su novaci zajednički nastavili tu tradiciju

hodočašća na franjevačke izvore... Fra Šime je rat dočekao na Visovcu na koji se vratio čim su to prilike dopustile, sigurno i ciljem da time pruži ohrabrujući primjer tisućama prognanih i nadu da će se i oni svi uskoro vratiti svojim porušenim domovima. Fra Šime je ostao još mnoge godine na Visovcu, nastojeći ovo mjesto mira,

*Sveti Šime kruno svitla
koji jesi svega svita
koja jesi jorgan jorganiti
koja zvoniš i zimi i liti
Kad se sunce suncu krili
sveti Šime milost dili
Ovi mole Divičice
vi Božije službenice
izadite vanka grada
vidit ćete Boga draga
pred njim kleći Divičica
na glavi joj kruničica
Tute teče krv i voda
za spasenje svec naroda
Zdrav Isuse moj propeti
zdravo križu razapeti
kolike su rane twoje
tolike su grijе moje
Ne mogu ih ispoviditi
ni pred popom niti fratrom
već pred Svetim
sakramentom.
Ti Isuse budi hvaljen
po sve vijeke vijekom.
Amen.
Molitvu iz djetinjstva
zapisala Anka Vlaić*

Fra Petar Pletikosa o fra Šimi:

BIO JE PONOS SVOJE ZAJEDNICE

Fra Šime je bio dar Božji i roditelja našoj zajednici, svojim Miljevcima i dar za rad na duhovnom polju. Lijepo je govorio, pametno, duhovno i poučno kroz Boga i Božju ljubav. Na njegovu licu uvijek je bio optimizam i pogled u bolju budućnost. Za njega nije bilo loša čovjeka, svatko je dobar i svatko je dar Božji na svoj način. Ukratko, vjera je imao i sačuvao, dobar je boj bio i trku dovršio. Bio je ponos svoje zajednice, svoga franjevačkog Reda, svoga roda i poroda, ponos svojih Miljevcana. Osnovao je i Miljevački sabor, kako bi Miljevcane barem jednom godišnje okupio kako bi se što više nas vidjelo, pozdravilo i svoje miljevačke užance obnovilo.

Fra Jure Brkan o fra Šimi:

ŠIRIO JE MIR I DOBRO!

Najviše je godina proveo kao predavač i odgojitelj u našim odgojno-školskim zavodima. Nastojao si slijediti Isusa Krista poput svetog Franje koji mu je bio životni uzor. Propovijedao si MIR i DOBRO. Ispravnim svećeničkim i franjevačkim životom bio je primjer mlađim pokoljenjima kao magistar u Makarskoj i meštar u novicijatu na Visovcu.

tištine, molitve, ovo kulturno i duhovno srce Zagore i Šibenske biskupije, učiniti još značajnijim na kulturnoj i duhovnoj karti Hrvatske i svijeta. U tome je uz pomoć fratara, te brojnih prijatelja i uspio. Do Visovca se danas lakše stiže a kada se stupi na ovo sveto tlo, onda se na njemu mogu vidjeti vidljivi tragovi i njegova truda i nastojanja.

Od 1995. do 2003. fra Šime je predavao na Visokoj teološko - katehetskoj školi u Zadru. Godine 2003. izabran je za Generalnog definitora Franjevačkog Reda sa sjedištem u Rimu. Pet puta je bio Generalni Vizitator; u Provinciji sv. Ćirila i Metoda - Zagreb 1990 : u Provinciji sv. Jeronima - Zadar 1997 : u Provinciji sv. Križa-Bosna Srebrna – Sarajevo 2000: Generalni Vizitator mješovite zajednice Kraljica mira 2004./2005. i Generalni Vizitator Franjevačke provincije Marijina Uznesenja - Mostar 2006./2007.

Uz svoje redovite službe profesora i odgojitelja i uz sve već spomenuto fra Šime je napisao više desetaka članaka u raznim časopisima, sudjelovao je na brojnim simpozijima, održavao je vjerske tribine, organizirao je visovački, miljevački i kninski simpozij, bio je inicijator i jedan od urednika visovačke Monografije i molitvenika štovatelja Gospe Visovačke, također i jedan od urednika knjige Kralj Petar Svačić, uredio je Liturgijsko-pastoralni vodič kroz veliki tjedan, te knjigu: Fra Julijan

Ramljak, Nečastiva urota i film o njemu /Pravednik/, pisac je teksta za videokasetu Kralj Petar Svačić, inicirao je snimanje dokumentarnog filma o novicijatu na Visovcu pod nazivom Gospin perivoj, bio je inicijator podizanja spomenika Kralju Petru Svačiću i poprsja prvom hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu. Osim navedenoga inicirao je i ostvario izgradnju kapelice sv. Ane na Miljevcima i izvedbe dviju nacionalnih opera na Miljevcima: Kralj Petar Svačić i Nikola Šubić Zrinski.

Godine 2010. kao predsjednik Miljevačkog sabora dobio je na gradu grada Drniša za životno djelo za dugogodišnji izniman doprinos na polju promicanja moralnih, kulturoloških i društvenih vrijednosti. Od 2009. godine fra Šime je živio u tišini i miru franjevačkog samostana sv. Marije bezgrješne u Karinu.

Svoje ovozemaljsko putovanje, u 70. godini života, 53. redovništva i 44. svećeništva, fra Šime je završio u Franjevačkom samostanu Majke Božje Lurdske u Zagrebu u srijedu, 28. listopada 2015., kamo je bio došao zbog zdravstvenih pregleda. Pokopan je u fratarsku grobnici uz sjeverni zid visovačke crkve u kojoj se toliko puta molio, pod sjenom vitkih čempresa i jablanova u koje je bezbroj puta bio zagledan. Fra Šime je bio ponosan na svoj dom, na svoj rodni kraj, svoje Miljevce, stoga mu želimo miran počinak na njegovoj rođnoj gradi.

M.I.

Fra Šimini projekti!

Brojne su se fra Šimine ideje i projekti ostvarile, a još veći ih je broj još uvijek ostao nerealiziran.

Navodimo samo neke, one koje je često ponavlja i molio se za dobročinitelje i sve one koji će pomoći da se zamišljeno realizira:

Podignuti dostašan spomenik poginulim braniteljima i svim onima koji su svoj život dali za slobodu i Hrvatsku.

Postaviti obilježje (spomen-ploču) na vrhu Čikolske strane kojim bi obilježili i putnike podsjetili na miljevački ratni križni put i put spasu.

Pripremiti i tiskati miljevačku monografiju.

Urediti (nasipavanje pjeskom i čišćenje) „hodočasničke“ ceste koja spaja dvije naše crkve, Ime Isusovo i Sv. Petra i Pavla. Uz tu cestu postaviti oznake za stajališta

Križnog puta.

Sa NP Krka dogovoriti nastavak uređenja „miljevačkog pješačkog prstena“, stazu Ozidišana pećina -Roški slap - Stinice nastaviti uređenjem staze Stinice - Ključica - Ime Isusovo – Sveti Petar i Pava – Ozidišana pećina.

S našim gradom dogovoriti uređenje prostora za etnografsku zbirku i muzej pršuta na Miljevcima koji su dio grada Drniša s najvećim turističkim potencijalom.

Za tu namjenu pokušati otkupiti i urediti neku od praznih i srušenih miljevačkih kamenih kuća koja ima preduvjete da se može pretvoriti u tu namjenu.

*Na petu godišnjicu
odlaska
fra Šime Samca:
Blagoslov kapele Sv. Šime*

Novi dječji vrtić

Projekt vrtića, vrijedan preko osam milijuna kuna, financiran je iz europskih sredstava te sufinanciran od strane Grada Drniša.

U novom objektu dječjeg vrtića koji je ukupne površine 650 m² nalaze se dvije odgojno-obrazovne skupine, mješovita jaslička za djecu u dobi od jedne godine života do tri godine, te mješovita vrtička odgojno-obrazovna skupina za djecu u dobi od tri godine života do polaska u osnovnu školu sa svim popratnim gospodarskim prostorima, polivalentnom dvoranom, kuhinjom, praonom, odgojiteljskom sobom, uredima za stručnu službu.

Uređen je i okoliš sa igrališnim spravama površine 750 m².

Kapacitet ovog predvino moderno uređenog prostora je 30 djece. Za sada je u vrtić upisano 26 djece.

Radovi na Miljevcima

Uređena ograda uz igralište u Drinovcima, postavljena nova ogradna žica iza golova;

U Širitovcima su izvršeni radovi na rekonstrukciji i uređenju spomenika poginulom hrvatskom branitelju Ivici Goreti, te je uređen zeleni dio – park;

Pokrenut postupak za darovanjem državnog građevinskog zemljišta u Brištanima Gradu Drnišu;

Završeni radovi na Dječjem vrtiću u Drinovcima;

Asfaltiran pristupni put oko Dječjeg vrtića u Drinovcima;

U tijeku je projektiranje rotora kod skretanja za Bogatiće;

Hostel u Bogatićima je u završnoj fazi izgradnje;

Provedba projekta „Sanacija opasnog mjeseta“ – semaforizacija raskrižja županijskih cesta u Širitovcima;

U Kaočinama održane radionice obnove suhozida u sklopu projekta „Natura Drniš“.

Antonija Vatavuk

Folklorashi su nam

Kulturno-umjetnička udru-ga „Miljevci“ osnovana je 13. ožujka 2004. godine u prostorijama O. Š. Stjepan Radić u Drinovcima, a osnovali su je Miljevčani, ljubitelji svoga kraja i narodnih običaja. Udruga je nevladina, neprofitabilna, cilj joj je bio oživljavanje kulturne baštine naših sela. Prva postava Udruge imala je 40 članova svih generacija, a uskoro se u rad Udruge priključuje i najmlađa skupina djece nižih razreda osnovne škole – „Miljevački tići“.

Njeguju se kola; starinsko (po naški), noga u kolo, kase, trke, birla-lica, a jednako tako muško i žensko ojkanje i sviranje dipala. Zaštitni znak joj je zimska narodna nošnja iz prve polovice 20. stoljeća: muški nose suknene hlače, krožetine, kaporane i kape, a ženske nose provljence, carze, sadake, pregače,

krožete ili primetače i okruge ili šudare. Na nogama svi nose opanke tj. gumaše.

Prvi javni nastup bio je u sport-skoj dvorani osnovne škole u Drinovcima 19. lipnja 2004. g. Iz njega su se razvile tradicionalne „Miljevačke užance“, folklorna pri-redba kojom KUU obilježava Dan oslobođenja Miljevaca. Taj nastup i nastup na gusterni za Gospu od Milosti postale su velike svečano-sti naše Udruge. Te godine člano-vi Udruge uveličali su i ponoćku uprizorenjem Isusova rođenja. Iste godine, osim na Miljevcima, nastupaju u Pakovu selu i Drnišu. Narod-ne nošnje pribavljane su postupno, kako su pritjecala novčana sredstva - potpora Miljevčana, zaljubljenika u naše lijepe običaje.

U sljedećim godinama broj nastupa se povećava, „Miljevačke

užance“ ugošćavaju folklorne sku-pine iz županija diljem Hrvatske, KUU „Miljevci“ postaje priznata, narodnim nošnjama kompletirana, aktivna folklorna skupina. Djeluje pod pokroviteljstvom Grada Drniša, Šibensko-kninske županije i Miljevačkog sabora. Udruga im je duboko zahvalna za njihovu podrš-ku, kao i župniku, župnom Caritasu i ŠRD-u „Miljevci“ koji su uvijek pri ruci pri organizaciji „Miljevačkih užanci“ i kada je to potrebno.

Za svoje aktivno djelovanje Udruga prima priznanja Grada Drniša i Šibensko-kninske županije.

2011. godine, 6. kolovoza, na igralištu osnovne škole u Drinovci-ma održan je 1. „Festival ojkavice“. Začetnik ideje je fra Šime Samac, tadašnji predsjednik Miljevačkog sabora, a želja je očuvanje ojkavice tj. treskavice, kako ovo starinsko

miljevcima na ponos!

pjevanje još zovu u našim krajevima. Festival je održan u organizaciji Miljevačkog sabora i KUU-e, pod pokroviteljstvom UNESCO-a i Ministarstva kulture. Od tada se održava svake godine kao kruna sportske priredbe „Od Gospe do Gospe“.

KUU „Miljevcii“ sudjelovala je na najvećim smotrama folklora u Republici Hrvatskoj:

„Nad Neretvu miječina pala“ u Metkoviću, „Đakovački vezovi“, „Vinkovačke jeseni“, a redovito je učesnik županijske smotre folklora u Šibeniku.

Svojih putovanja članovi su se vraćali se puni dojmova i ponosa što su dio Miljevaca mogli odnijeti među Hrvate diljem Lijepa naše.

Osim na folklornim večerima i smotrama folklora, prigode za nastupe bile su:

ponoćka u crkvi sv. Petra i Pavla; finale u košarci u našoj osnovnoj školi; sajam agroturizma u Skradinu; međunarodni sajam inovacija u Trilju; međunarodni festival sira i sajam pršuta u Drnišu, svetkovina sv. Roka u Drnišu; Otvaranje po-učno-pješačke staze Stinice-Roški Slap-Oziđana pećina; snimanje HTV-ovih emisija „Lijepom našom“ u Murteru i Drnišu; snimanje muške ojkavice na vrhu visovačke strane za HTV-ovu emisiju „Škrinja“; snimanje za radijsku emisiju „Zagonetno putovanje“ i još mnogo drugih prigoda.

Naše ojkanje i kola pronijeli su sljedećim mjestima, nekim i više puta:

Drniš, Oklaj, Pakovo Selo, Siverić, Radonić, Kljaci, Lišanje Ostrovičke, Šibenik, Dubrava kod Šibenika, Vodice, Murter, Metko-

vić, Muć, Ogorje, Neorić, Skradin, Zapolje, Trilj, Knin, Vrlika, Kijevo, Čavoglave, Brodarica, Primorski Dolac, Solin, Kaštel Stari, Primošten, Debeljak, Vinkovci, Odranski Obrež, Đakovačka Satnica, Poličnik, Đakovo, Ljubački (BiH), Radišići (BiH), Rodoč (BiH), Karlovac, Gospic, Gašinci, Požega, Veleševac, Prigrada, Matulji, Posavski Bregi, Grab, Ludbreg, Trnovac Bartolovečki...

Na svoje zadovoljstvo i zadovoljstvo svih nas koji smo dobili priliku na Miljevcima vidjeti bogatstvo hrvatske baštine, zahvaljujući „Miljevačkim užancama“ gosti su nam bili:

Folklorna skupina „Oklaj“ iz Oklaja/ Klapa „Drniš“ iz Drniša/ Etno udruga „Petrovo Polje“ iz Ružića/ SKUD „Sloga“ iz Pakova Sela/ KUD „Zvona Zagore“ iz Mirlović

Zagore/ KUD „Promina“ iz Oklaja/ KUD „Salona“ iz Solina/ KUD „Debeljak“ iz Debeljaka/ KUD „Lipovac“ iz Generalskog Stola/ KUD „Jedinstvo“ iz Splita/ KUD „Komaštare“ iz Ogorja/ KUD „Sv. Ana“ iz Vučjaka/ KUD „Sv. Ana“ iz Odranskog Obreža/ KUD „Svilaja - Svi Sveti“ iz Podsvilajskih sela općine Muć/ KUD „Ban Neorić“ iz Neorića/ KUD „Sloga“ iz Bapske/ KUD „Ledina“ iz Gašinaca/ KUD „Sloga“ iz Satnice Đakovačke/ KUD „Koledišće“ iz Jezera/ KUD „Carza“ iz Poličnika/ KUD „Dinara“ iz Kijeva/ KUD „Dubrava“ iz Dubrave kod Šibenika/ KUD „Luzarica“ iz Pridrage/ KUD „Sv. Ilija“ iz Kljaka/ KUD „Ogranak seljačke sluge“ iz Posavskih Brega/ KUD „Veleševac“ iz Veleševca/ KUD „Naši korijeni“ iz Kljaka/ KUD „Župa Grab“ iz Graba/ KUD „Anka Ošpuh“ iz Ludbrega/ KUD „Mak“ iz Trnovca/ KUD „Ante Zaninović“ iz Kaštel Kambelovca/ KUU „Milan Begović“ iz Vrlike/ KUD „Slavonija“ iz Đurđanaca/ HKUD „Radišići“ iz Radišića kod Ljubuškog (BiH)/ HKUD „Rodoč“ iz Rodoča kod Mostara (BiH)

a na „Festivalima ojkavice“ nastupali su:

KUU „Zvona Zagore“ iz Mirlović Zagore/ KUD „Promona“ iz Okla-

ja/ KUD „Branimir 888“ iz Muća/ KUU „Milan Begović“ iz Vrlike/ KUU „Andrija Matijaš-Pauk“ iz Marine/ KUD „Dinara“ iz Kijeva/ KUD „Srce Zagore“ iz Unešića/ KUD „Sv. Ilija“ iz Kljaka/ KUD „Komaštare“ iz Ogorja/ KUD „Primorski Dolac“ iz Primorskog Dolca/ MPS „Župa Kljaci“ iz Kljaka/ MPS „Podsvilajska sela“ iz podsvilajskih sela općine Muć/ KUD „Sv. Nikola Tavelić“ iz Lišana Ostrovičkih/ KUD „Naši korijeni“ iz Kljaka.

Osim kulturno-umjetničkih društava dragi gosti su bili i svi pjevači, pjesnici, glumci, recitatori, svirači i voditelji programa koji su bili dio naših folklornih svečanosti:

pjesnici Miljenko Galić i Ante Lojić, pjevač Ante Skelin (Đuka), guslar Dane Jurić, gradski zbor „Neuma“ iz Drniša, voditelji programa, osim naših Miljevcana Marije Kulušić, Zrinke Kulušić, Dijane Malenice, Irene Pulić i Antonije Vatavuk, glumac Vedran Mlikota, glumac Mate Gulin, pjesnik Franje Bilić, glumica Ksenija Pajić, novinarica Mirta Šurjak, pučki recitatori Ivan Burić i Jakov Vržina.

Sve se ovo odvijalo pod budnom palicom predsjednika Dragi Bačića, koji je Udrugu, u 16 godina njezinog postojanja, uzdigao na prepoznatljivo mjesto među

folklornim skupinama. Na ponos njemu i nama mogu služiti folklorne priredbe „Miljevačke užance“ i „Festival ojkavice“ koje su postale tradicionalna okupljanja narodnih pjevača, plesača i raspoložene publike. Malo se mesta može pohvaliti dvama tako važnim folklornim događajima u godini. Naši Miljevci su u toj grupi malobrojnih.

2020. godina za KUU-u „Miljevcici“ je drugačija od ostalih iz dva razloga:

- apasnost od zaraze koronavirusom onemogućila je sve planirane nastupe u ovoj godini, folklorne priredbe su otkazane, pa i naše „Miljevačke užance“ i „Festival ojkavice“, a aktivnosti su svedene na minimum. Usprkos tomu, nismo propustili obilježiti ono najvažnije, naše Miljevačke blagdane: Dan oslobođenja Miljevaca, svetkovinu Sv. Petra i Pavla i svetkovinu Gospe od Milosti.

- od ožujka ove godine Udrugom predsjedna Danira Skelin.

Naše aktivnosti možete pratiti i na mreži: www.facebook.com/kuu.miljevci

Ponosimo se što s ljubavlju čuvamo svoje običaje. Pozdravljamo sve Miljevcane i prijatelje!

Sretan vam Božić! Sretna vam nova godina!

Danira Skelin

Kršu?“ „Jesam“, odgovorih. Reče on: „Šteta bi bila da kruške propadnu, otidi i donesi ih.“ Tako je i bilo. Otišao sam i donio pet-šest kilograma zlatnožutih abata (batljača) koje nisu bile u potpunosti zrele te sam ih stavio u gajbe gdje su vremenski dozrijevale. Da ova priča ima i svoj sadržaj, baš sam s “lovčeve kruške” uzeo plemku unatrag četiri-pet godina i naka-lemio je na divlju krušku u Kršu - Bogu iza nogu.

Vratit će se pola stoljeća unatrag kad je u selu bilo nekoliko stabala trešanja, a puno djece, tako da bi vlasniku ostalo vrlo malo. Danas u polju i oko kuća ima pedesetak trešanja, a djece malo, i najviše trešanja pojedu kukci zlatari. Vremena se mijenjuju. U svakom selu na Miljevcima i šire ima entuzijasta koji kaleme uglavnom trešnje i pokoju krušku koja može trajati cijeli ljudski vijek. Spomenut će dvojicu entuzijasta koji nisu rodom s Miljevacima. Ivan Ledenko (Galac) iz Trbounja i blagopokojni fra Milan Ujević. Njih dvojica su ostavila neizbrisiv trag u kalemljenju.

Lijepo je to kad daleko od naseљa nađete na trešnju, a poglavito krušku petrovku (dozrijeva oko Petrovdana) koja je kalemljenja unatrag pola stoljeća. Njen vlasnik je preminuo prije tridesetak godina. Svake godine kad dodem pod krušku, sjetim ga se i s dužnim poštovanjem mu se zahvalim na tim plodovima. Često puta čujem kad sadim mlađu krušku ili koju drugu voćku: „Tko će to brati?“ Moj odgovor je uvijek isti: „Nije me briga hoće li ih ja brati. Doći će djeca, unuci, pastiri...“

Zato, dragi čitatelji, a poglavito entuzijasti koji se bavite kalemljenjem, ne obazirite se na ovakve objede. Za dvadeset, trideset i više godina, kad nas ne bude, netko će ubirati plodove našega rada i reći hvala. Lijepa je to gesta kad iza vas - ostane trag.

Ilijा Galić

Ostavi trag

Unatrag mjesec dana zbio se jedan događaj koji je rezultirao nastanku ove priče. Naime, moj sumještanin lovac je, prije same lovne sezone, pustio iz boksa svoju ljubimicu njemačku kratkodlaku ptičarku da se malo razigra i da stekne potrebnu kondiciju za sam nadolazeći lov. Išao je nonšalantno gledajući je kako se veseli i kako svojim kratkim repičem neumorno radi. Malo-pomalo otišao je skoro par kilometara iznad sela i našao se u predjelu Krša gdje

se nalazi i pokoja ogreda. Kuja je bila stalno u pokretu, često ga obilazeći. Najednom, gle čuda! Kuja mu je donijela zdravu krušku i ostavila je ispred njega. Ostao je zatečen. Misli se roje... Otkuda kruška? Obišao je predio uokolo i ugledao hrpu netaknutih krušaka ispod samog stabla. Pošto nije imao ništa uza se, stavio je desetak krušaka u džepove i po povratku kući taj događaj ispričao je bratu. Kako bi se sve to posložilo, idući dan sretnem mu brata. On kao iz topa: „Jesi li ti navrća krušku u

**SJEĆANJE GRUPOVOĐE Marija (Stankovca) Ivić rođ. Ivić 1932. g
od čaće Paške i matere Luce rođ. Bašić**

Ajmo u kuruze!

Kad sam išla prvi put nisam imala prakse, a kad sam išla drugi, treći, četvrsti, peti put...

Moja nevista Bačvaruša - una j prije išla. Ja sam kašnje nastavla. Kad smo mi došli, to su muke bile. Unda j bija radnički aut, za rudare, do Drniša, po noći bi se vozli. U dva i po bi vlak vozija, pa dođi undeka. Uplatla sam kartu do Kovilja, povratnu kartu. Kad smo prvi put došle tamo, ne znaš Bože di 'š, ku 'š! Marka Devića polusestra j udana u Kovilj, bila išla na berbu i tamo se i udala.

Lako se to bona upozna, glavno da ima posla, a mi smo išli za poslom.

1970. godne kad je bija potres,

nije bija kod nas ma u Promini, mi se sklonli, moja grupa - ja sam bila grupovođa dakako - da idemo rano.

Došli mi u Suboticu, to j velki grad. Ide klapa, pet-šest ljudi, kažem:

- Dobar dan!

- Dobar dan!

Velju:

- Bi l znali di ima berbe kuruza?
- A di ste došli u velki grad, ne beru se ode kuruzi?! Ajte tu i tu, ima čovk kancelariju, ime mu Joso, un je sa grance Like i Dalmacije, najveći je.

Ja došla unutra, pokucala, velju ja:

- Dobar dan, jeste vi Joso?

- Jesam, šta ste tili?

- Kod nas je bija potres – velju ja – nema posla, mi znamo da još nije berba kuruza počela.

Veli on meni:

- Ma joj, kud steodeka došli? Znate li vi di ste došli, ode'j granca, ode se puškara vajj!?

Jagovorim:

- Ajme meni, ku 'ćemo sad, nemamo se s kim vrat't, nemamo novaca!

Imamo mi novaca, ižinjavaš. Kaže on:

- Ja ču vas odvest u zadrugu.

Zadruga se zvala Pešča. Tute smo dvanaest dana čupali kapulu, kašnje pomidore. Dobro j bilo, platio nas u novcim, nije u kuružim. Mi bi bili kupli kuruza u seljaka, al nisu tili dat, imali obaveza

prema zadruzi i... ostave ljudi za sebe, znaš kako ti je. Brali smo još i suncokret i šećernu repu.

Isla sam 8 godina. Bila sam u Subotici, Kovilju i Sremskoj Mitrovici, ta tri mista. Plaćalo se po jutru. Sigurije j bilo za zadrugu radt, neg za privatnika. Kašnje j

bilo tišnje svagdi. Bilo j dobro dok nisu došli kombajni, onda nije bilo više zarade. Bili smo po 25 dana, misec, zavisi kakvo j vrime; ako j kiša, kako 'š ić radt? U desetom misecu. Onda si bija mlad.

Naporan je to, fizički težak posa. Radiš cili dan, nešto poideš... Uju-

tro iđeš sić kad omeča, daju ti srp, kašnje motikice, š njimom je lašnje; sičeš na 'rpe, vežeš u snopove, najbolje kuruzovnom, bolja je od špaga, on pila. Provućeš ozdal, smotaš, brže za duplo. Uzmeš po dva reda i šibaj! U nas se niye na redove sijalo dok se radija kuruz. Tamo sve na redove, i 'šen'ca i žito. Radli smo i nedljom. Dobro ja to pamtim, u tu njivu bi i sad pogodila isto ki u naše Brižne.

Majkalo i' je što nisu mogle radt: more brat kuruze, a ne more nost sić...

Ne bi ja sad nakontala koje su išle s menom...: Milka Petrićova j bila dobra za radnju. I brza. Isle iz Kalika sa mnom nji četri-pet. Malo iz koje kuće nije išlo. Milka Mile Jožanova j bila u mojoj grupi isto. Je, je! Dobra j bila mogu ti reć.

Isla je pokojna Milka Antićina (Juka), Anka Pavna, Propalčina Tonka, Petrićuša, Slavkovca, Ivčinka, Anka, Antuljkuša, Marka Devića, Antuljak. Isla i' je iz svi sela.

Doša Antuljak u Novi Sad. Tamo se već zakačlo, to j bilo '70.-'71.

Gовори: -Ajme meni,odeka sami Srbi!

Ja govorim:
-Muči, vrag te odnija, oćemo pogint!

Nebi ga niko ustovija! Doša s' u tudi svit, muči!

Niko mu nije ništa reka. Tamo j izmišan svit, ljudi došli radit svak svoj posa i amen, nije se dil'lo. Ma kakvi!

Po dvi iljede kili kuruza nosiš sobom, imaš mir cile godne. Kad je bija traktor drugo j bilo, a dok je sve bilo na vole i na konje: ugojla bi dva dobra prasca i nas sedme-

ro-osmero čeljadi, davała bi svekri vi... Kakvi ţa' pomučt se! 'Rána j bona prva stvar u kući. Kaže: „Kad imaš kruva ikakva, ne boj se gosti nikakva.“ To j tako.

A došli mi u Sremsku Mitrovicu, zvalo se mesto Laćara, 10 kilometara dalje, tute j glavna uprava, to j zadruga:

- Tražimo posla, ima l kod vas?
- Kod nas od Sinja dolazu ima 10 godina. Za rad – teža jedna neg vi obe.

Namirla sam se ja na svašta. Ovi što su išli sa mnom kažu:

- Ajde ti Marija traži, ti si grupovođa. Njima se šiška, une sidu...

Ja sam rekla vako:

- Oš ić sa mnom?

- Oću.

- Sutra da se što desi, ako na jednoga napane, mi svi unoga branimo. Svi za jednog.

To j tako bilo, nije se svadalo, ma kakvi svadat se. Zajno dilimo. Jednako.

Staraj se za wagon za privest kuruze: ka' će, ţta će, di 'š nać posla... Ispočetka ki cigan od kuće do kuće iđeš, kašnje iđeš na sigurno, gazda bi ti pisa kad će berba počet.

Ako j wagon od više tona, više imas plat't. Ja sam vaji naručivala mali od 17 tona.

Kuruz goniš magarcom u Slap Isicaš ţuvele s kuruzom, sicanci zvalo se, samelji zajno i to daješ prasadim. Za kruv samo kuruze melji. I za púru. Volim ja kuruzovi kruv. Išla sam i ja u Slap, iša mi i svekar mi pokojni. Svekrva b' rekla:

- Za tobom Šime, ništa ne stoji, Marija ima sto posala, ajde ti, ti kad dodeš!

Onda j bilo na red; ako si i' čudo naša prid sebom - ka'š doć kući?! Onda su radle mlince!!!

Najviše j radla Vranjićova, una donja, je l je sad uzeja Nacionalni park? Una vratarska j vaji bila vratarska. Gori je Markanova radla.

Danira Skelin

JAKINE USPOMENE Jaka Samac rođ. Stojanović 1924.
od oca Jose i matere Mare rođ. Jurić

NE MORE SE NIŠTA ZABO

Mäte mi je iz Dubravica. Bila sam cigli jedan put tamo. Dušo moja, što j moja mate s Jokišom, Jokiša ga zvali, Joso mu ime, imala; samo mene stariju i pokojnoga brata moga, u ratu j bija komunističkom. Obršija j u žalosti, ubijen.

Tri sina imam. Bilo mi je dvajst jednu godnu kad sam se udala.

Kod ovaca sam bila sve dok se nisam udala. U vrime žetve mi smo na njivi obnoć, neka smo dica. A štaš, tako j unda bilo!

A ţta će me, dušo, mate uči?! Znam u poljoprivredi kako se radi, a ovce obavezno i rano i kasno za njima. Zar ka danas: uči did lipo unučad, uči baba ako mate nije za to...?! Mene nije niko ničemu učija, ma - ajde k ovcom, k ovcom! Kad imas kukuruz za radit onda iđeš u polje, il vinograd plivit, il žito čupat. E' ti kako j bilo! Po dvi krave, šezdeset glava blaga...

Kad mi je mäte umrla kuvala sam i kruv i rúčke. Bilo mi je si-guro devetnaest godina kad mi je mate umrla. Kupusa i jelja u vrtlu, i - dušo moja - zasije se jari grá, i ošuljav žita - to se najviše 'ran'lo. Misećne nije postojalo, od čega će bit misećna?! Caća što j donija iz Amerike - pošeša ga vrag - šest ljudi opremi u 'Meriku. Davali mu zemlju, a on kaže: „Neću, nemam za koga“. Panda - niti zemlje niti novaca!

Ubij bravče, zakolji prase prid Božić, eto ti ţta j bilo! S otim som se bayla kad god zakolji ovcu. Uvik peri drob i nadivaj.

Mate mi je nosla ev' vako ki ja: vuštan i kotulu. Vuštan crni, ima opličak gori, i traveša. Zimi je nosla provljencu, kad je ledeno. Okrugli običnu, uz lice. Opanke radija na Bogatćim opančar Maćuka, šta j za njim Dizdarova Mar'ca, kako li joj je bilo ime. I čorape, od ovaca, opleteno. Nije grd'lo, naučiš. Opletete vrtenom i preslicom, igle imas. Niko su četri, niko su pet plete. Mi cure napleti bičava, pa u skrinju, za udaju, kao - da ima. Mäte nije nosla terlukе. Nije ni nazubke, to su starije žene nosle, i pregače. Jedna stara žena j bila koja j nosla nazupke, Mara Kreljčova u Stojanovćim: opanke, čorape, nazupke, provljeni, pregaču i okrugli. Na ramenim onu duglju, ne znam ja kako se zove, podnu guz'ce, s rukavim, isto od su-kna, ki provljenca.

Kosa mi je bila srđnja, a mogla sam splest pletenice oko glave. I tako gologlava, ka' sam cura bila, u crkvu išla. Gologlave smo mi išle. Za vrime zime, ka j ledeno - onda šudar. Bilo j svakakvi šudara kúpt, i crveni i kako oš, sve u Drnišu. Imale smo prometaču, una bila prometača, sa žutim vijokom ode pod vratom. U Čupiću bilo u dućanu. Pokojnoga Ćime Skelina sin stá u njega, ki pri-lika bija. Ka' doša rat, diga ga i - aj-ća! Bilo nas sedom, pa svi' sedom nosi to, okolo igraj, pa gledaj u nas. Lipo, aha! Crni vuštan, bila prometača, žuti vijok i postole, u Bate smo i' kupovale. I jaketa: ovo j rastvoreno oda naprid za jaketu, i rukavi. Kako vuštan crni, nako i jaketa, od istog materijala, do pasa. Čarape, kad iđe-

OD DITINJSTVA DRAVIT!

mo u crkvu, tanje, kupovne nosimo, a ko' kuće od ovaca, vunene. Crne postole.

A u vrime poklada..., u selu pivaju cure i igraju, to ti kažem ka da se ispovidam vratru: ja pitam uveče njizi, mate mi i čaću: „Eno i'l!, pivaju moje sve drugarice i njijove matere, oćete li vi meni dati?“ „Ne.“ Nit su dali muškim da izadu iz kuće, nit su dali meni. A ja dodem, ka da se ispovidam vratru; ležala ja na tavanu gori, a u livoj prigradi čaća mi i mate - dodu momci iz dalji sela i cure, bilo j i stariji cura - a ja polako sađem niza skale. A mate mi gorovi: „Eno odnese je vrag tam!“ A štaš ti... mene čaća bagulinom kroz svit goni! Nisu mi dali u kolo u selu. Kod crkve sam ja igrala uvik.

Ne moreš ti od ditinjstva zaboravit ništa, i od mladosti svoje. Ništa ne moreš zaboraviti!

Ne pijem ti ja ni kavu ni rakiju. A vino..., napravi mi nevista kako ja volim, samo da me ne žeže, napravi mi žunte.

Očenaš, Zdravomariju, Slavu Božju - to molim svaku veče: sedam Očenaša, sedam Zdravimarija, sedam Slavi Božji, sedam radosti Blažene Divice Marije i pet Očenaša, pet Zdravimarija, pet rana Spasitelja Isusa, Isusa razapetoga što je mučen na križu, razapet i pet rana u životu ima i za nas je muku trpija. Ja sam se moљla i molim se svaku noć i zavijljem Isusa da ne panem. Do sada sam dva puta pala i stukla se: krsti rastresla, stukla ovu stranu. Molim Boga kad se god dignem, čapam se za svašta. Neće smrt, a nema više snage.

Danira Skelin

TRADICIJA: PRAZNOVJERJE I VJEROVANJA

U svašta se vala(lo)

Pradavno pučko vjerovanje u nadnaravne, racionalno neobjašnjive, magijske sile – praznovjerje – održalo se do današnjih dana, ne samo u Hrvatskoj, nego u svim svjetskim kulturama. Dakako, veoma je prisutno i na miljevačkoj zaravni, u običajima, tradiciji, u kazivanju; u svakodnevici ...

– *Ljudi u svašta valaju, a triba virovat samo u Boga* – obično se čulo ranije. Stariji i mlađi znaju, na primjer, za kojekakve sumnjuvine smotuljke – čarke – koje nipošto ne treba uzimati kad se na njih naide. Znaju za *nabacaje*, za m re koje se mogu provući kroz ključanicu i koje, kada se uhvate, treba držati jednakom snagom da se ne bi istrgle iz ruku. Tko ne zna što znači sanjati bistrú ili mutnu vodu, udariti se u lakat ili *grebat bakru?*.

U svim miljevačkim selima živo je sjećanje na *Duru ispod Velebita*, čuvena враćara Đuru Vukića iz bukovičkoga Biovičina Sela, kojemu su i neki Miljevčani nosili odjevne predmete osoba (obično djeće) i sol da bi iz njih mogao otkriti *nabacaj*, urok – problem zbog kojega su ga pohodili – i uputiti ih kako ga ublažiti ili potpuno rješiti.

Tko se ne sjeća priča, ispričanih obično u zimskom večerima, uz komine i špaker, o pradavnim mitskim bićima – o vješticama, morama, vilama, vukodlacima i zmajevima (aždajama)?! Ne jednom se čulo da je koja djevojka *rasplela kose ki vila Ravijoja* (Raviola), a u legendi o lijepoj i tragičnoj Miljevi, u kojoj se kaže da su Miljevcí po njoj dobili ime, zapisano je i da *Miljeva bijaše lijepa*

kao vila iz čikolske klisure. Prema jednoj je inačici te legende *doleto krilati zmaj i ugrabio mladu nevjestu te je odnio u jezero kod Brljana*. Još su mnogima svježa sjećanja o vilama na konjima, na livadama uz Čikolu, kojima mrse grive i repove koje je teško raščešljati. Sjećam se stihova kojima je jedna od vila oplakivala svoju rano preminulu kćer, koje je kazivala moja strina Jaka iz Ključa: *Kukurzana, moje milo dijete! Kukurzana, žalosna ti majka!* Evo ima tri bijela danka da te žali tvoja mila majka! Pamte se i predaje o *vištičim silima* na Velebitu, a poznate su i igre *vištica* – zračni kovitlaci, vijari, koji raznose lišće, prašinu ...

Okupljeni za stolom i danas početno jelo za stolom uzimaju *naopsla* – u pravcu sunca, od isto-

* **bijana na oku ovce:** da bi se izlječila bijana, mrena, na ovčjem oku, kroz uho joj se provuče crveni konac

* **broj 13:** nesretan broj, pogotovo kada se „poklopio“ s petkom

* **brojiti zvijezde:** ne valja brojiti zvijezde na nebu – umrijet ćeš ako „pogodiš“ svoju zvijezdu

* **bubamara/prnbája:** donosi sreću onomu na koga sleti; da odleti, uzme se na dlan, lagano se puhne prema njoj govoreći: *Prnbaja, udala se Kaja!*

* **češljanje na suhoj vinovoj lozi:** češljale su se djevojke i mlade žene (obično skrivečke) da bi imale čvršću i bujniju kosu

* „čitanje“ iz lopatice/pleća: iz janjećega ili ovčeg pleća neki tumače znakove o rođenju ili smrti u obitelji kojoj pripada životinja u čije se pleće zagleda; znaju što će prije biti: *kolinka* (rođenje) ili *kapsa* (smrt); znaju spol djeteta (i danas neki potvrđuju istinitost predviđanja, primjerice, dobivanje blizanaca)

* **čujno dodirivanje grana:** kad se za jakoga vjetra dvije grane na dvorišnom stablu dodiruju tako da se čuje zvuk, treba jednu odsjeći (da se spriječi kakva nesreća)

* **ćuk:** čukanje na kući ili na dvorišnom stablu: u skorom vremenu mogla bi uslijediti kakva nesreća ili čija smrt (ćuka treba potjerati)

* **djetelina s četiri lista:** nalazni su donosi sreću

* **gavran:** međusobna tučnjava gavranova iznad čije obiteljske kuće: uskoro će se dogoditi kakva nesreća ili čija smrt u obitelji (i danas neki potvrđuju istinitost)

* **gledati se u ogledalu:** ne valja se noću gledati u ogledalu; može se što neželjeno ugledati (pričalo se da je davno jedna djevojka dobila pljusk u ogledalu)

* **golub:** sreća za osobu kojoj golub onečisti izmetom rame ili glavu

* **grmljavina:** za vrijeme grmljavine ne valja stajati na otvorenim kućnim vratima ili sjediti na pragu (*Biz'te, dico, u kuću!*)

* **groblje:** ne treba biti noću na groblju; mrtvima remetiti mir

* **hrastova šiška:** određenoj trudnici prema rascijepljenoj šiški predviđa se hoće li roditi muško ili žensko dijete: ako se pojavi crv, roditi će muško; ako se pojavi mušica, roditi će žensko

* **igra oka** (osjećaj treperenja): desno: radost, veselje; lijevo: plač, suze (neki tumače suprotno)

* **ispijanje vina na Veliki četvrtak:** koliko se crnoga vina ispije na Veliki četvrtak, toliko se poveća količina krvi u organizmu

* **jačmer** (prišt na očnom kapku): pojavljuje se u osobe koja nije ispunila manju želju trudnice, koja joj nije što dala kad je zatražila od nje ili koja joj nije pomogla

* **jašterica** (prištić na jeziku): netko je lagao o onomu na čijemu se jeziku pojavila jašterica (desno – muško, lijevo – žensko)

* **Jurjevdan/Jurovdan:** na blagdan svetoga Jurja treba rano ustati da bi se tijekom cijele godine lako ustajalo i izbjeglo osjećaj česte dremeljivosti, pospanosti; na čije glasno pozivanje ne treba se odazvati; ako se pozvani odazove, tada mu pozivač govori: *Pridajem ti moje buve, moje muve, moje uši, moj drim, moj trud, moj linj* i dr.; djevojčice i mlade djevojke s pjegama ili mrljama na licu valjale su se ujutro u raži vjerujući da će se tim činom povući s lica

* **kamo?**: nije dobro (ni lijepo) pitati koga kamo ide jer to može donijeti nesreću ili neostvarenje namjere

* **kazaljka na kazaljci:** ako su, u trenutku pogleda na sat, kazaljke poklopljene – netko misli na tebe

* **kiša za vrijeme svadbe:** ako kiša pada za vrijeme čije svadbe, znači da je mlađenka *grebalabakru* – da je strugala dno zdjele (nekada bakre) u kojoj je nagorjelo jelo (obično mlijeko)

* **koliko će tko imati djece:** čelo: koliko se pokaže bora na namrštenom, podignutom čelu, toliko će osoba imati djece; **dlan:**

osoba će imati onoliko djece koliko na dlani ima poprečnih linija

* **konac na odjeći:** bijeli konac znači da neka crnokosa osoba misli na nositelja odjeće, a crni konac znači plavokosu osobu

* **konjska potkova:** za sreću stavliti je na vrata kuće, prednju stranu automobila ili traktora

* **kruh:** ne valja, iz poštovanja, stavljati kruh naopačke

* **krúpa (grád):** da bi se zaustavilo padanje, izbaciti ispred kuće ožeg ili stolac naopačke; nevina djevojka treba staviti ledeno zrno u njedra (šala?!)

* **kucanje u drvo/ispod stola:** izraz zadovoljstva kojim ishodom; kucne se da tako ostane, da se ne urekne

* **kuća na sami:** ne valja graditi kuću daleko od zaselka, naselja; bit će prije napuštena od drugih

* **lastavičje gniazdo:** donosi mir u kuću na kojoj je; uništenje gniazda donosi nesreću

* **lijek:** na dobivenom lijeku ne treba zahvaljivati; tako će djelovati

* **mačka:** kada se „umiva“, uskoro će domaćinima doći gosti; nije sretno kad prijede preko puta (pogotovo crna); ne smije (pre)skočiti preko mrtvaca jer bi mu duša mogla otići u pakao (do izgradnje mrtvačnica mrtvace se noću „čuvalo“ u kući)

* **mladi mjesec:** u trenutku kada djevojka ili mlada žena ugleda mladi mjesec, žečeći da joj se lice pomlađuje, „umiva“ ga (ili se saginje prema tlu i jagodicama prstiju uzima malo zemlje i njome maže lice) govoreći: *Mlad', mjesec, lice moje! Kako mladiš nebo svoje, tako mladi lice moje!*

* **môre, vile, zmajevi, vukodlaci:** zastupljeni su u mnogim pričama koje su se generacijski prenosile; mnogi su tvrdili da su môre vidjeli i prepoznali (nije ih se smjelo jako držati za ruku, da ne bi pobjegle), ali im imena nisu nikomu odavali

* **naići na: puce:** ne dirati i uzimati – donosi nesreću; „**carku**“/„**nâbacaj**“ (sumnjiv, zamotan predmet; urok): ne dirati i uzimati – donosi nesreću; *Bac' to/ne diraj, more bit' da j' kakva čarka/nabacaj; kovanicu:* uzeti – donosi sreću

* **nemogućnost mokrenja živo-**

tinje: kad bi domaćoj životinji „stala voda“, kad ne bi mogla mokriti, „liječila“ ju je koja osoba iz sela koja je mogla s poda uzeti slamku kažprstom i malim prstom i držati je između ta dva prsta; slamku je prenosila preko oboljele životinje; nakon svakoga prenošenja spuštalas ju je na pod, a na početku i na kraju triput se prekrstila

* **nenamjerno proliti: ulje:** osobi koja ga prolije nešto će se loše dogoditi; **vino:** osobi koja ga prolije, za stolom, nešto će se dobro dogoditi (obično se kaže: *Bit će muško!*; **voda:** ništa loše (obično: *Bit će žensko!*)

* **netko je blizak gladan:** kad tko posegne za komadom kruha, a nije do kraja pojeo komad koji jede; *Ništa mi je gladan.*

* **novac za sreću:** prilikom prvo-ga posjeta novorođenom djetetu stavlja se novac pod jastučić

* **oblacenje:** odjevni predmet: obučen naopačke (obično potkošulja ili čarapa) čuva od uroka

* **odlazak čije duše u raj ili u pakao:** obično djeca s cvijeta rāmine (buhača) ili ivančice trgaju laticu po laticu; uz jednu kažu *raj*, a uz drugu *paka' (raj - paka', raj - paka' ...)*; odlučujuća je posljednja latica

* **ogledalo:** nije dobro namjerno ga razbiti; pad i razbijanje „samo od sebe“ ili zbog neopreza donosi kući nesreću u bližoj ili daljnjoj budućnosti; kad tko umre u kući, ogledalo treba prekriti tamnim platnom (a prozorska krila, škure, otvaraju se osam dana poslije smrti)

* **oko spuštenih komoštara na ognjištu:** darovano mače ili pile u vreći triput pronijeti da se ne bi vratilo otkud je donesenio; kupljenu mladu svinju triput pronijeti da bi bilo zdravo

* **orah:** ne saditi ga u dvorište – neće se rađati muška djeca

* **otpala trepavica:** na nečije zapažanje da se otrgnuta trepavica zadržala komu ispod oka, trepavica se uzima palcem i kažprstom; zaželi se želja i zamisli na kojem će se prstu zadržati kad se prsti razdvoje; držeći je tako, u nju se puhne, a potom dvoje prisutnih također u nju

puhnu; ako se zadrži na željenom prstu, želja će se ostvariti

* **petak:** ne smatra se sretnim danom za početak putovanja

* **pivanje uha** (zujanje, zvonjenje; *Koje mi uvo piva?*): lijevo: ženski glas; predstoji nešto loše; desno: muški glas; predstoji nešto dobro

* **popiti vino iz čase:** u gostima nije dobro ostaviti vino u časi ako domaćini imaju djecu zrelu za udaju ili ženidbu

* **prekoracići preko osobe u odrstanju** (ležeće ili sjedeće): nije dobro; može joj se tako zaustaviti rast (da se to ne dogodi, treba se vratiti)

* **sjediti na uglu stola:** ne valja sjediti na uglu stola – nećeš se oženiti /udati

* **snovi:** **osoba:** muška: dobar znak; ženska: loš znak; **riba:** bolest; **voda:** bistra: doživjeti što lijepo, ugodno; mutna: bolest, doživjeti što loše; **zub:** bezbolno ispadanje – smrt bliske osobe koja nije u krvnom srodstvu; zubobolja – smrt drage i bliske osobe u krvnom srodstvu; **zmija:** imati dušmana, neprijatelja

* **susresti prvu osobu** (kad se namjerava obaviti kakav posao: krađa, kupnja, prodaja, pregovaranje i dr.); **muško:** sreća, uspjeh; **žensko** (pogotovo ako je udovica): nesreća, neuspjeh); **trudnica:** sreća, uspjeh

* **svadbeni običaji:** **bacanje jabuke:** ako mladenka prebací jabuku preko kuće, znači da je zdrava i vrijedna; **stavljanje drače:** da bi se i one udale, prilikom mladenkina odlaska od kuće djevojke zrele za udaju na njezinu haljinu odastraga stavljaju draču, da ih „povuče za sobom“; **posipanje mlađenaca:** na mlađence se prosipa žito ili riža da bi im brak bio plodan; **bacanje kiticice cvijeća** (buketa): cvijeće baca mlađenka, okrenuta ledima, neudanim djevojkama; koja ga od njih uhvati, prva će se udati; **prvi mlađenčin dolazak u kuću:** mlađenčenja je prenosi preko kućnoga praga; za bračnu sreću

* **svrbež:** **dlana:** lijevi – dobiti novac od koga; desni – davati novac komu; **nosa:** ljutnja, svada ili ljubiti se s kim; **stopala:** slijedi skorašnje putovanje

* **šapljati ovci:** obaviti čin molitve za ozdravljenje ovce koju je ugrizala zmija (što se prepozna po oteklini na glavi): osoba koja moli tripuit se prekrsti, na početku i na kraju molitve, uz riječi *U ime Oca i Sina i Duha Svetog. Amen.*; unutar tih dvaju krštenja najprije se kaže molitva *Vjerovanje*; potom se tripuit ponove riječi: *Uja rep, nije glava nego rep.* ili (druga inačica) *Ujla repa repu, a repi biti ništa neće.* (repa je ona koja ima rep, dakle, i zmija i ovca);

Vjerovanje se mora izgovoriti u jednom, a ponavljanje riječi u drugom dahu; cijeli čin molitve obavlja se gotovo nečujnim šaptanjem uz ovje uho; taj se čin molitve zadržao donedavno, a mogao se kazati samo trima osobama

* **štucanje:** ako netko štuca, znači da ga netko spominje (*Je l' t' se jutros stucalo? Baš smo te spominjali.*)

* **točan broj:** nije dobro kazati točno koliko čega ima (kad se ima više jedinki; obično ovaca ili trsova vinove loze); treba kazati otrprilike

* **udarac u lakat:** uskoro imati goste

* **umivanje na Cvjetnicu:** čim se čuje gloria (prva jutarnja zvona), treba se umivati u vodi s cvjetovima ljubice, za zdravlje, ljepotu i čistoću očiju i lica

* **ustati na lijevu nogu:** tijekom dana biti loše raspoložen, imati slabu koncentraciju, imati slabiji uspjeh u radu

* **vime:** ne valja se čuditi većem kravljem ili ovčjem vimenu, da se ne urekne, da vime ne presuši

* **voli li tko koga:** (*v. odlazak čije duše*); govori se: *voli – ne voli ...;* odlučujuća je posljednja latica

* **vraćanje:** nije sretno kamo poći pa se vratiti; neće se ostvariti namjera; bit će kakvih neugodnosti

* **vučija:** ženska osoba treba je punu naliti, da se u njoj ne čuje klokot; u protivnom će roditi mutavo dijete

* **zmija:** nije ju dobro ubiti u kući (može izazvati nesreću ili čiju smrt); treba je pustiti da izide; vjerovalo se da svaka kuća ima svoju zmiju

* **zviždanje:** ne valja noću zviždati, da se ne bi dozvalo kakvo зло

* **žaba:** kreketanje na drvetu, zidu ili ulazak u kuću nagovještaj je kiše

* **“zelja”** (veći urođeni madež): majka djeteta koje je rođeno sa “zeljom” zaželjela je u trudnoći nešto što joj se nije moglo brzo ispuniti (vidljivo prema obliku “zelje”: plod voća, uštipak i sl.)

Josip Pilić

MILJEVAČKI SABOR ODRŽANA 18.-ta GODIŠNJA SJEDNICA

Muzej pršuta na Miljevcima

Miljevčani najavili obraćun s divljim odlagalištima, a Vladi poručuju: Ne mojte nas zaboraviti u planovima za korištenje europskih sredstava Apeliramo na Nacionalni park Krka, Grad Drniš i Županiju šibensko-kninsku da područje Miljevaca ne izostave u vlastitim planovima, osobito onima koji se naslanjaju na korištenje europskih sredstava u narednom razdoblju. Miljevački sabor će predlagati i pomagati u realizaciji projekata koji će omogućiti zaustavljanje demografskog osiro-mašivanja toga kraja, između rijeka Krke i Čikole, čije se stanovništvo u pedesetak godina svelo na svega četvrtinu.

Glavni je to zaključak sa osamneste po redu sjednice Miljevačkog sabora koji se, u posebnim uvjetima, umjesto na otočiću Visovcu i franjevačkom samostanu, sastao u dvoru-

ni osnovne škole Stjepan Radić u središtu Miljevaca, u Drinovcima. Upravo zbog pandemije ovogodišnji Sabor se odvijao na dva načina, dijelom su Miljevčani bili prisutni, a dio ih je, poput predsjednika Sabora fra Edija Sokola iz Berlina, poduzetnika Josipa Stojanovića sa Hvara i brojnih drugih, u rad Sabora bio uključen putem video veze. Na početku Sabora, položeno je svijeće i zapaljene svijeće ispred spomenika poginulim braniteljima, spomenika prvom hrvatskom predsjedniku te spomenika osnivaču Sabora, fra Šimi Samcu.

Članovi Sabora donijeli su obiman plan rada te naveli projekte za koje će se zalagati u narednom periodu. Izrazili su zadovoljstvo što se na Miljevcima privodi kraju izgradnja dječjeg vrtića te završava obnova i prenamjena školske zgrade u Bogatićima. U planove su naveli da

bi najkasnije do tridesete godišnjice oslobođenja Miljevaca, do lipnja 2022. godine, podignuli dostojan spomenik poginulim braniteljima i svim onima koji su svoj život dali za slobodu i Hrvatsku.

Za budući spomenik izabran je rad akademika Kažimira Hraste. U planu je postaviti obilježje i na vrhu Čikolske strane, na starom putu prema Torku, kojim bi obilježili i putnike podsjetili na miljevački ratni križni put, put spaša i put povratka na Miljevce. Takoder bi postavili spomen ploču sljedećem iz plejade zaslužnih miljevačkih fratara, fra Petru Krstitelju Bačiću u Brištanima.

Obimni planovi Miljevačana vezani su za Nacionalni park Krka koji pokriva većinu područja Miljevaca i u kojem Miljevci vide najveću razvoju šansu. Tako su zacrtali da će sa NP Krka dogovoriti nastavak uređenja sljedeće faze „miljevačkog

Masline su - obrane!

pješačkog prstena“, stazu Ozidana pećina-Roški slap-Stinice nastaviti uređenjem pješačke staze Stinice-Ključica. Također će potaknuti NP Krka da krene s izgradnjom planiranog objekata na Kružinama koji bi bili u funkciji ulaza u Roški slap.

Na Saboru su Miljevčani dogovorili kako će potaknuti svoj grad Drniš da se korištenjem sredstava iz europskih fondova za regionalni razvoj uredi prostor za etnografsku zbirku i muzej pršuta na Miljevcima. Grad Drniš bi u narednom razdoblju, nakon škole u Bogatićima, trebao izraditi planove korištenja i obnove te zatražiti sredstava za obnovu napuštenih školskih zgrada u Brištanima i Širitovcima.

Tražimo od grada Drniša da raspisuje natječaje te aktivno traži poduzetnike koji bi bili zainteresirani za koncesijsko korištenje sada zapuštenog poljoprivrednog zemljišta (zapadna strana ekonomije) kao i ulagače u ekološko-proizvodnu zonu u Brištanima, zaključili su sabornici, pozvali grad da izradi i Nacionalni park Krka da napravi projekte i konačno pristupiti saniranju divljih odlagališta oko miljevačkih naselja, osobito onih na rubnim dijelovima prema Nacionalnom parku Krka gdje divlja odlagališta, zaostala nakon rata, pružaju ružnu sliku sve brojnijim gostima i one mogućavaju uspješno bavljenje turizmom.

Isto tako, zatražili su da se urede protupožarni putevi koji, uz protupožarnu namjenu, mogu imati i funkciju pješačkih i biciklističkih staza.

Kao jednu od mjera zaustavljanja demografskog propadanja, Grad Drniš bi trebao i na Miljevcima predvidjeti prostor, riješiti vlasničke odnose te raspisati natječaj za dodjelu komunalno opremljenih parcela mladim obiteljima koji bi živjele na Miljevcima, zaključak je sa sjednice miljevačkog sabora gdje su brojni sabornici izrazili želju da vlastitim volonterskim radom i vlastitim donacijama sredstava doprinose razvoju i boljitu Miljevaca.

U listopadu i studenom oživjeli su miljevački maslinici - uz ovogodišnji prosječan rod na više od dvadeset tisuća posađenih i obrađivanih maslina koje su na rodu, prema procjeni ubrano je oko dvjesto tisuća kilograma ploda. Iz toga su maslinari iscijedili oko 25 tisuća litara ulja.

Najveći urod ove godine imao je Boris Ivić, on je na svojih osamstotinu stabala ubrao tridesetak tona ploda i imao preko 3,5 tone extra djevičanskog ulja.

Nekoliko je maslinara koji imaju preko dvjesto stabala i koji su ove

godine imali blizu tisuću litara ulja. Sve to govori o potrebi formiranja maslinarske udruge. Pomoglo bi to u dodatnom educiranju maslinara ali i u brendiranju miljevačkog ulja kao izuzetno kvalitetnog ulja koje je i do sada odnosilo nagrade na natjecanjima gdje su miljevčani dolazili. Broj posađenih stabala govori i u prilog opravdanosti izgradnje uljare na prostoru Miljevaca. Takvo postrojenje moglo bi dobiti potporu, kako iz europskih sredstava tako i iz programa koji će u sljedećim godinama Vlada RH imati za područje dalmatinske Zagore.

Istaknuti hrvatski umjetnik, akademski slikar Vatroslav Kulis okušao se i u strojnoj berbi u jednom miljevačkom masliniku

Mile i Ljiljana Galić trenutno su najstariji živući bračni par u Bogatićima, a na svetu Anu, u mjesecu srpnju, s djecom i unucima proslavili su svojih 40 godina braka. Slavlje su uljepšali i stihovima posvećenima njihovom vjenčanju i obiteljskom životu, a zahvalnost dragom Bogu za dugogodišnje zajedništvo izrazili su i svetom misom zahvalnicom.

Ljilja i Mile

Naše vinčanje

Jedno jutro spremija se Mićo i njegov nakićeni „fíco“. Idu oni po curicu mladu, s molitvom, samo da je dadu. Doša Mile, isprid dvorišta stoji i sekunde s uzdahom broji. Ajde Mašo, ti otvori vrata, riješit ćemo sve za tri-četri sata. Meni Ljilja, tebi hvala, i tu sidi dok nisi na pod pala. Ajde Ljiljo ti uz svoga Miću mi ti želimo svaku sriću. Ode Ljilja do Imena Isusova,

u mislima „je l' to samo prova“? Nije prova neg' crkveno vinčanje, ajmo Ljiljo obaviti to, pa idemo na pečeno janje.

Došli kući u dvorište moje, aća nazdravlja vinom jer običaj to je.

Svi pivaju, vuneni tapet stavili na prag kuće di smo se molili. Škropila majka i sa svetom vodom Ljilja moli prid cilim narodom. Bože dragi velika ti hvala što je Ljilja tu ostala. Brzo prođe sv. Ana jer je svadba bila toga dana.

Srebreni pir Zvonka i Ivanke Puljić

Ljudi dragi tako vam je bilo

i u trenu sve se zbilo.

Ko bi reka da je prošlo
četrdeset godina dana
od tog našeg vinčanja.

Emilijana, Ante, Ivan i Mateo

Bože dragi, što bi više čovik
poželiti htio?

A još k tome, zet i neviste moje,
Petero unučadi, bogatstvo cilo je.
A sada pozornosti malo molim,
želi kazat nešto ona koju volim.

Mile

Hvala

Draga Gospa veliko ti hvala
što si meni moga Milu dala.
Šesnaest sam godina tek imala
kad sam se u Milu zaljubila.
Kažu da sam bila jako mlada,
„pa šta će ti momak sada“!?
Dragi Bog ne misli tako,
njemu je učinit bilo sve lako.
Vodija je On nas kroz trnje i cviće,
vodija i doveja do beskrajne sriče.
Najlipše dare nama je dâ,
obitelj našu uveća.

Dani, mjeseci, godine kao rijeke
teku,

a meni se čini kao da smo na
početku.

Četrdeset godina zajedničkog
života,

oj Bože dragi, zar to nije lipota!?

Dico draga i prijatelji moji,
ovako vam se u životu broji:

Danas gori, sutra doli,
više radost, manje tuga.

Život uzmi, Bog ti pruža,
zar postoji formula druga?

Križ je težak, svi to znamo,
i Njemu je isto bija.

Samo ga onaj nema
koji se nije ni rodija.

Zar bi moga jedan život
u redaka par izreći?

Zato mogu samo reći

Bogu hvala na našoj sreći!!!

Ljilja

Na svetoj misi u filijalnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Širitovcima
12. kolovoza obnovili su svoje bračne zavjete Zvonko i Ivanka Puljić,
u zajedništvu sa svojom djecom.

Zahvalni svemogućem Bogu na svemu dosadašnjem,
u njegove ruke stavljaju svoju budućnost i budućnost svoje djece.

Čestitamo!

Da se prisjetimo...

Sportski susreti koje organiziraju ŠRD i Miljevački sabor ove godine su otkazani radi bolesti Covid – 19, susreti su otkazani u skladu s preporukama i odlukama Nacionalnog kriznog stožera civile zaštite. Zahvaljujemo na razumijevanju svima koji su i ove godine željeli provesti nekoliko dana u druženju na sportskim događanjima na Miljevcima. Sljedeće susrete organizirat ćemo u neko zdravije vrijeme, a do tada svojim odgovornim ponašanjem, u skladu sa sportskim duhom, pobijedimo Coronu.

Ekipa ŠRD-a sudjelovala je na turniru u Rupama i u Skradinu.

Prvaci od 2005. do 2019. godine:

Kaočine 2005., Kaočine 2006., Brištane 2007., Bogatići 2008., Bogatići 2009., Ključ 2010., Širitovci 2011., Karalići 2012., Karalići 2013., Karalići 2014., Širitovci 2015., Širitovci 2016., Širitovci 2017., Širitovci 2018., Širitovci 2019.

Antonija Vatavuk

KRŠTENI u 2020. godini

1. Drinovci, 25. siječnja
Antonio Ivić,
sin **Josipa i Jelene**
2. Drinovci, 22. veljače
Šime Ivić,
sin **Blaženka i Tine**
3. Drinovci, 23. veljače
Eva Čupić, kći Mate i Tine
4. Širitovci, 16. svibnja
Marin Puljić,
sin **Marijana i Margarite**
5. Drinovci, 31. svibnja
Nika Vlaić,
kći **Nikole i Martine**
6. Širitovci, 13. lipnja
Zvonimir Lovrić,
sin **Antonia i Ester**
7. Drinovci, 14. lipnja
Elizabeta Skelin,
kći **Tomislava i Milke**
8. Širitovci, 14. lipnja
Mate Lovrić,
sin **Ivana i Kristine**
9. Drinovci, 14. lipnja
Andela Vlaić, kći Arijane
10. Drinovci, 20. lipnja
Borna Antonio Milutin,
sin **Eddija i Ane**
11. Širitovci, 22. kolovoza
Ema Lovrić, kći Ivana i Sanje
12. Drinovci, 29. kolovoza
Marko Pilić, sin Ivana i Anite
13. Širitovci, 6. rujna
Petar Galić,
sin **Marka i Kroacije**
14. Širitovci, 18. listopada
Lina Vlaić, kći Marka i Jelene
15. Drinovci, 24. listopada
Ivica Samac,
sin **Tonija i Martine**
16. Širitovci, 8. studenog
Duje Lovrić,
sin **Kreše i Antonije**

PREMINULI do 15. studenog

1. 1. siječnja
Šime Kulušić u 87. g.
2. 22. siječnja
Joso Bačić u 84. g.
3. 24. siječnja
Manda Skelin u 96. g.
4. 29. siječnja
Paško Vukorepa u 66. g.
5. 1. veljače
Ana Bašić u 80. g.
6. 2. veljače
Paško Bačić u 87. g.
7. 16. veljače
Manda Lovrić r. Grabić u 91. g.
8. 15. veljače
Branko Perišić u 80. g.
9. 4. ožujka
Mara Dželalija r. Vlaić u 93. g.
10. 11. ožujka
Kata Duilo r. Ković u 93. g.
11. 6. travnja
Ivan Pilić u 64. g.
12. 6. svibnja
Milka Skelin r. Ivić u 72. g.
13. 14. svibnja
Marija Bašić r. Bašić u 86. g.
14. 20. svibnja
Ante Josip Pletikosa u 3. g.
15. 22. svibnja
Niko Galić u 75. g.
16. 31. svibnja
Mate Galić u 49. g.
17. 3. lipnja
Marija Ivić r. Škeljo u 94. g.
18. 9. lipnja
Jela Lovrić r. Šustić u 86. g.
19. 22. ožujka
Ružica Puljić r. Stojanović u 87. g.
20. 28. ožujka
Milka Vukorepa r. Kulušić u 87. g.
21. 26. lipnja
Manda Malenica r. Kulušić u 84. g.
22. 2. srpnja
Šime Lovrić u 92. g.
23. 23. srpnja
Stipe Sunko u 83. g.
24. 23. srpnja
Ante Bašić u 74. g.
25. 6. kolovoza
Ivan Vlaić u 93. g.
26. 13. kolovoza
Marija Samodol r. Kulušić u 61. g.
27. 19. kolovoza
Ana Vranjković r. Pilić u 94. g.
28. 29. kolovoza
Marija Vlaić r. Bašić u 84. g.
29. 13. rujna
Ratka Kulušić r. Perčin u 80. g.
30. 18. rujna
Ivica Lovrić u 59. g.
31. 11. listopada
Joso Skelin u 66. g.
32. rujan (datum nepoznat)
Zdravko Pivarić u 65. g.
33. 23. listopada
Kata Vlaić r. Kević u 85. g.

VJENČANI u 2020. godini

1. Drinovci, 8. veljače **Ante Banovac i Silvana Čipčić**
2. Drinovci, 6. lipnja **Tomislav Fligić i Mirta Skelin**
3. Drinovci, 27. lipnja **Mario Banovac i Kristina Jurašin**
4. Širitovci, 21. kolovoza **Petar Vatavuk i Dorotea Komazlić**
5. Širitovci, 5. rujna **Neven Nikolić i Mateja Stojanović**

ŽUPNE AKTIVNOSTI

Probe pjevanja: Trenutno ih, zbog epidemioloških mjera, nema.

Vjerouak: Prema dogovoru.

Roditeljski sastanci za prvopričesnike: Prema dogovoru.

Čuvari Isusova groba: Pripreme kroz korizmu.

Oratorij: Prema dogovoru.

List „Miljevcii“ redovito izlazi dva puta godišnje: za Božić i za Uskrs.

Uzdržava se dobrovoljnim prilozima koji se objavljaju u listu.

POBOŽNOSTI U ŽUPI

Nedjeljne i blagdanske mise: Svake nedjelje i blagdana slave se dvije mise: u Drinovcima i Širitovcima u 9.30 i 11 sati. Raspored misa pogledajte na koricama ovoga lista.

Nedjeljom u korizmi: Put križa u 10.45 u crkvi u kojoj se slavi župna misa u 11 sati.

Ostale dane misa po dogovoru i nakani vjernika.

U župnoj crkvi Imena Isusova u Drinovcima:

Petkom: Krunica i misa u 18 sati. Krunica se moli svakog petka osim kroz korizmu, kada se u isto vrijeme moli Put križa.

Svakog prvog petka u mjesecu: Pobožnost prvih petaka u čast Presvetom Srcu Isusovu u 18 sati. Prigoda za sv. ispovijed.

Svake prve subote u mjesecu: Sat klanjanja pred Presvetim Oltarskim Sakramentom u 18 sati.

Duhovne obnove (trodnevnice) održavaju se za svetkovina Presvetog Imena Isusova i Gospe od Milosti.

SPROVODI

Molimo rodbinu pokojnika da odmah prijavi smrtni slučaj zbog dogovora o prikladnom vremenu za sprovod. Tek po dogovoru sa svećenikom mogu se tiskati osmrtnice.

Podsjećamo na godišnju redovinu
(50 kn) naših remeta – crkvenih domara.

Zahvaljujemo našim gospođama koje
vode brigu o čistoći i ljepoti obiju crkava.

Zahvaljujemo svim darovateljima na prilozima
za cvijeće u našim crkvama, ujedno molimo župljane
za doprinos u bilo kojliku i zahvaljujemo.

OBAVIJEST:

Zbog epidemioloških mjera koje su na snazi blagoslov obitelji odgađa se za korizmeno, odn. uskrsno vrijeme. Iz istog razloga uobičajenog božićnog pohoda bolesnih i nemoćnih, neće biti. Ispovjediti se možete, kao i do sada, prije mise, a ispovijed i pričest bolesnika može se izvršiti pojedinačno prema dogovoru.

SAKRAMENTI

KRŠTENJE

Mole se roditelji da prijave svoje dijete za krštenje najkasnije 3 tjedna prije samog krštenja, koje se obavlja preko sv. mise ili u dogovoru s roditeljima.

PRVA SVETA PRIČEST

održat će se u svibnju 2021. godine. Ove godine pripremamo osmero djece za taj sveti sakrament.

ISPOVIJED

Prigoda za sv. ispovijed je sva-ke nedjelje i blagdana prije mise kao i svakog petka prije mise u Drinovcima u 18 sati. Božićna ispovijed bit će u obje crkve 20. prosinca u 15 sati i 30 minuta.

VJENČANJE

Mole se zaručnici da se prijave za vjenčanje najkasnije 3 mjeseca prije željenog datuma vjenčanja kako bi se sve pripreme mogle obaviti u miru i bez napetosti. Tečaj priprave za brak je obvezan. Vjenčanje se obavlja preko sv. mise prema dogovoru s mладencima. Tko nije kršten na Miljevcima treba župniku donijeti krsni list.

BOLESNIČKO POMAZANJE

Moli se rodbina starijih i ne-moćnih da se na vrijeme jave župniku kako bi njihovi naj-miliji primili sakramente po-pudbine: ispovijed, bolesničko pomazanje i pričest.

Dobrovoljni prilozi

Neka traje
loza naša!

DAROVI ZA CRKVU

N. N.	200 kn
Željka Kožić	200 kn
Marija Vatavuk	100 kn
Zdravko Lovrić	200 kn
Vesna i Drago Bačić	200 kn
Mile Galić Mileško	200 kn
Obitelj Zvonka Puljića	1000 kn
Ivan Pulić	1000 kn
+Milka Vukorepa	200 kn
Frane Cigić	100 kn
Branko Benković	200 kn
Ante Benković	200 kn
Mile Vranjković	1000 kn
+Manda Malenica	250 kn
Alen Sunko	200 kn
Milka Škare	200 kn
Željko Skelin	1000 kn
+Ivan Vlaić	2500 kn
Gojko Ivić	200 kn
Marko Grabić	100 €
fra Petar Pletikosa	500 kn
+Ivana Lovrić	150 kn
Joso Vlaić pok. Jose	100 kn
N. N.	200 kn
Mate Deronja	200 kn
N.N.	500 kn
Marica Skelin Gavran	100 kn
Vedrana Žaja	50 €
Danira Skelin	300 kn
Marija Galić	200 kn
Kata Samac	100 kn
Marija Skelin ud. Krste	200 kn
Dragan Ivić	250 kn
Gordana Kulušić	200 kn

DAROVI ZA LIST „MILJEVCI“

Danica Labrović	100 CAD
Ante Vlaić	200 kn
Nediljka Grubišin	100 kn
Zrinka Župan	200 kn
Seka Tomić	100 kn
S. Ana Samodol	100 kn
Ante Kulušić	100 kn
Stipe Ivić	200 kn
Mate Malenica	300 kn
Branko Benković	200 kn
Ante Benković	200 kn
Nenad Grubišin	100 kn
Vjeran Sunko	200 kn
Branko Dević	150 kn
Marko Grabić	100 €
Marija Džaja	200 kn
Zvjezdana Grabić	100 kn
Ivan Bačić (Vaso)	500 kn
Joso Samodol Borac	200 kn
Paško Skelin	200 kn
fra Petar Pletikosa	500 kn
Šime Gverić	200 kn
Tone Skelin	50 €
Branko Dević	100 kn
Gordana Kulušić	100 kn

Prije desetak godina
na ulaze u Miljevce
iz pravca Drniša i
uz cestu preko
Čikole bile su postavljene
table sa našim grbom
i porukom:
Neka traje
loza naša.

Tabla kod Kulušića
nestala je u vrijeme
rekonstrukcije ceste,
a ona u kanjonu
Čikole je izblijedila
i vapi za obnovom.
Uz obnovu postojećih,
plan Miljevačkog sabora
je bio postaviti
istovjetne
table na svim cestama
koje idu prema Miljevcima,
što znači i iz pravca
Trbounja, zatim na
novouređenoj cesti iznad
Bogatića te u
Roškom slapu.

MILJEVCI • glasilo župe Imena Isusova • Miljevci

ISSN 1331-6710

Izдаваč:

Župni ured Miljevci
Ulica dr. Franje Tuđmana 20
22324 Drinovci

Urednik:

Fra Ivan Vidović, župnik
Tel: 022/ 882-055
Mob.: 099/ 8211 429

Pomoćnik urednika:

Danira Skelin

List izlazi povremeno uz dopuštenje crkvenih i redovničkih poglavara.

Narudžbe, priloge i doprinose molimo šaljite na adresu: Župni ured Miljevci,
Ulica dr. Franje Tuđmana 20, 22324 Drinovci

Kunski račun: Župa Imena Isusova Miljevci

IBAN HR7824070001100058480

OTP banka

Devizni račun: Župa Imena Isusova Miljevci

IBAN HR4723400091110891786

SWIFT adresa (BIC): PBZGHR2X

Privredna banka Zagreb

List se održava dobrovoljnim prilozima vjernika.

Prvopričesnici

*Ema Ivić
Lucija Malenica
Antonela Mustapić Šamija
Marko Vatavuk
Andžela Vlaić
Dario Vlaić
Ante Vranjković
Roko Vukorepa*

Krizmanici

*Lara Bačić
Ivona Ivić
Anamarija Karlo
Filip Kulušić
Danijela Lovrić
Marko Lovrić
Ante Malenica
Ema Perišić
Nikola Vatavuk
Roko Vatavuk
Josip Vlaić
Duje Vranjković
Šimun Dželalija
Marko Karlo
Tomislav Grabić
Kruno Kulušić
Dinko Lucić
Adamia Malenica
Antonija Malenica
Karlo Malenica
Lana Malenica
Andžela Perišić
Frane Samac
Petrica Vatavuk
Ivan Vranjković*

